

DSM '97

Referenceplan for de jysk/fynske distributionsselskaber

Indholdsfortegnelse

0. Resumé.....	1
1. Indledning.....	3
1.1 Baggrund.....	3
1.2 Udarbejdelsen af DSM-plan '97.....	3
1.3 Indhold i DSM-plan '97.....	4
1.4 Rapportens opbygning.....	4
2. DSM-plan '95 - dokumentation.....	7
2.1 Dokumentation for DSM-plan '95.....	7
2.2 Elbesparelser.....	7
2.3 Ressourceforbrug.....	8
2.4 CO ₂ -skyggepriser og eksternaliteter.....	9
3. DSM '97 - Referenceplan.....	11
3.1 Baggrund.....	11
3.2 Hovedresultater DSM-plan '97.....	11
3.2.1 Omkostninger.....	12
3.3 Samlede resultater fra selskabsspecifikke planer.....	14
3.4 Fælles kampagner.....	15
3.4.1 Sparemotorkampagnen.....	16
3.4.2 Projekt Vask.....	16
3.4.3 Sparepærekampagnen.....	17
3.5 Virkemidler og prioritering.....	17
3.5.1 Boligområdet.....	17
3.5.2 Landbrug og gartneri.....	18
3.5.3 Industri.....	18
3.5.4 Handel og service/offentlig sektor.....	18
3.5.5 Valg og prioritering af virkemidler.....	18
3.6 Elvarmekonvertering og elvarmebesparelser.....	19
3.6.1 Baggrund.....	19
3.6.2 Formål.....	19
3.6.3 Valg af programmer til kampagnen.....	19
3.6.4 Virkemidler.....	20
4. Kortlægning af elforbrug.....	21
4.1 Prognose.....	22
4.2 Teknisk sparepotentiale.....	23
4.3 Bolig.....	24
4.4 Landbrug og gartnerier.....	25
4.5 Industri.....	25
4.6 Handel & service.....	25
4.7 Offentlig sektor.....	25

5. Metode og forudsætninger for DSM '97	27
5.1 Privatøkonomi	27
5.2 Elselskabets ressourceanvendelse	27
5.3 Påvirkning af elprisen	28
5.4 Samfundets ressourceanvendelse	28
5.5 Simpel tilbagebetalingstid	28
6. Referenceliste	29

Bilagsfortegnelse

1. Resultatoversigt for DSM-plan '97	
1.1 Samlet DSM-plan for Jylland/Fyn inkl. fælles kampagner	
1.2 Samlet DSM-plan for selskabsspecifikke planer	
1.3 Fælles kampagner	
- Projekt Vask	
- Sparemotor	
- Sparepærer	
2. Metode og forudsætninger	
3. Udførelse og arbejdsforløb	

Bilagsrapporter

1. Screening af "Teknologikataloger"	
2. Selskabsspecifikke DSM-planer	
- Samlet oversigt over selskabernes besparelser	
- Samlet oversigt over samtlige programmer	
- Selskabsspecifikke DSM-planer	
- Kort beskrivelse fra hvert selskabs DSM-plan	
- Kasserapport for hvert selskabs DSM-plan	
- Outputtabel for hvert selskabs DSM-plan	
- Samlet beregning for selskabernes elvarmeprogrammer	
3. DSM-plan '95 - dokumentation for de jysk/fynske distributionsselskaber	

0. Resumé

DSM-plan '97 betegnes som en referenceplan, idet den er udregnet ud fra forventninger til priser, elafgifter, teknologier mv. Planen er blevet til ved, at alle distributionsselskaber i det jysk/fynske område på ensartede forudsætninger har udformet en DSM-plan for eget område, som er baseret på de faktiske forhold i det enkelte selskab.

Den egentlige IRP-afvejning med produktionssiden vurderes i IRP-hovedrapporten blandt andet med inddragelse af perspektiverne for udbygning med vind og decentral produktion.

Status for DSM-plan '95

Med en realiseret besparelse på i alt 107 GWh i 1996 blev målet på 68 GWh mere end nået. Den forventede besparelse i DSM-plan '95 er i 1996 og 1997 på i alt 157 GWh. Ud fra selskabernes indmeldte forventede besparelser for 1997 kan de akkumulerede realiserede besparelser for 1996 og 1997 forventes at nå op på ca. 220 GWh.

I DSM-plan '95 blev der regnet med et omkostningsniveau på 112 mio. kr. pr. år. Selskabernes regnskab for 1996 udviste totale omkostninger på i alt 104,5 mio. kr. For 1997 kan der forventes omkostninger på i alt ca. 112 mio. kr.

DSM-plan '97

Den samlede DSM-plan '97 for det jysk/fynske område beløber sig til besparelser på i alt 542 GWh for året 2005. Udgifterne til disse besparelser er på i alt 640 mio. kr. for planperioden 1998-2005, svarende til 80 mio. kr. i gennemsnit pr. år. Selskabernes ressourceindsats er 0,44 øre pr. solgt kWh i gennemsnit for perioden.

Selskabernes individuelle aktiviteter på området medfører besparelser på i alt 515 GWh i år 2005, mens fælles kampagner udgør 27 GWh i år 2005. Der er ikke i DSM '97 indregnet fælles kampagner ud over de allerede besluttede kampagner, hvorfor der kan forventes øgede besparelser inden for planperioden på dette område.

DSM-plan '97 og DSM-plan '95 ligger på samme besparelsesniveau. Det forventes, at niveauet i år 2005 fastholdes gennem nye aktiviteter og eventuelt udbygges med kommende års DSM-planer.

Kortlægning og prognose

Basistallet, der danner udgangspunkt for DSM-plan '97, er 18,2 TWh for det jysk/fynske område. Den samlede prognosticerede stigning er 2,6 TWh i år 2005 og findes fortrinsvis inden for industri samt handel og service. Det giver en gennemsnitlig årlig stigning på ca. 1,7%.

Der er gennemført en kortlægning af det tekniske sparepotentiale for de forskellige hovedkundegrupper. Det tekniske sparepotentiale er skitseret på grundlag af de tekniske bilagsrapporter, der blev udarbejdet til "Danmarks Energifremtider", og analysearbejde baseret på udtræk fra ENIBASE.

Resultatet af denne kortlægning er retningsgivende. For flere brancher mangler en tilbundsgående undersøgelse for at kunne udmelde det eksakte sparepotentiale.

1. Indledning

1.1 Baggrund

Med virkning fra 1. marts 1994 blev der indført bestemmelser i Elforsyningsloven om Integreret Ressource Planlægning (IRP). Retningslinierne for dette års arbejde med IRP og DSM er beskrevet i opgavebrev fra Energistyrelsen dateret 20. februar 1997 [ref. 1].

1.2 Udarbejdelsen af DSM-plan '97

DSM-plan '97 er primært baseret på individuelle planer fra selskaberne. En selskabsplan består af en række programmer, f.eks. energirådgivning til industrien. Disse programmer udgør den samlede DSM-plan '97.

DSM-programmerne er beregnet af distributionsselskaberne ud fra anslåede virkninger og kunders forventede respons på aktiviteterne. Der lægges i DSM-planerne vægt på realistiske og gennemførlige besparelspotentialer ud fra markedssituationen samt privatøkonomiske og samfundsøkonomiske forudsætninger. Alle DSM-programmer er beregnet ved hjælp af ledelses- og budgetteringsværktøjet SaveX [ref. 5].

Anvendelse af DSM og ledelses- og budgetteringsværktøjet SaveX har endvidere forbedret distributionsselskabernes muligheder for systematisk at fastholde et markedskendskab, der kan bruges konstruktivt.

DSM-programmerne er forskellige fra selskab til selskab på grund af forskelle med hensyn til geografi, struktur, kundesammensætning m.m. selskaberne imellem. 1997-planen er udformet således, at den samlede plan kan indgå i IRP-beregningerne.

DSM-plan '97 indeholder ca. 600 DSM-programmer. Hovedvægten er lagt på energirådgivning til industrien, servicesektoren og det offentlige samt boligrådgivning af forskellig art, herunder elvarmekonvertering.

DSM-planen indeholder aktiviteter, der allerede i dag foregår hos distributionsselskaberne, samt selskabernes forventede aktiviteter på rådgivningsområdet frem til år 2005.

Det har været væsentligt i forbindelse med DSM '97, at de enkelte distributionsselskaber fortsat kan sikre en fremtidig optimering af DSM-tiltagene. Bilag 3 beskriver arbejdsforløbet.

1.3 Indhold i DSM-plan '97

I henhold til det udsendte opgavebrev skal DSM '97 indeholde følgende:

1. Status vedrørende DSM '95
2. Elprognose
3. Kortlægning af elforbruget
4. Beskrivelse af virkemidler
5. Prioritering

ad 1

Der skal redegøres for resultaterne af den hidtidige indsats set i forhold til DSM '95 på selskabsniveau. Der udarbejdes et skøn over, hvilken effekt statslige og eventuelle andre virkemidler har i udgangssituationen.

ad 2

Der udarbejdes en elprognose for planlægningsperioden (1998-2005).

ad 3

Elforbruget kortlægges med udgangspunkt i det tekniske sparepotentiale for forskellige kundekategorier. Potentialerne grupperes og prioriteres efter de samfundsøkonomiske omkostninger. CO₂-skyggeprisen beregnes ligeledes. Det tekniske sparepotentiale kan blandt andet skitseres på grundlag af de tekniske bilagsrapporter, der er udarbejdet i forbindelse med Energi 21.

ad 4

Det beskrives, hvilke virkemidler der er anvendt, samt hvilke der ikke er anvendt. Valg og fravalg begrundes. Det vurderes, om virkemidlerne har en varig eller en midlertidig effekt.

ad 5

Den endelige DSM-plan begrundes med særligt henblik på, hvilke besparelser og virkemidler der har været overvejet, men som ikke er medtaget i planen.

1.4 Rapportens opbygning

Ovenstående besvares med følgende inddeling:

- Kapitel 2 er en opfølgning på DSM-plan '95.
- Kapitel 3 beskriver resultaterne af DSM-plan '97, herunder brugen af virkemidler og prioritering.

- I kapitel 4 er der en kortlægning og en prognose af elforbruget.
- I kapitel 5 gives en beskrivelse af metode og forudsætninger bag DSM-beregningerne (SaveX).

2. DSM-plan '95 - dokumentation

2.1 Dokumentation for DSM-plan '95

Som dokumentation har selskaberne indsendt opgørelse over besparelsen og ressourceforbruget for 1996 samt forventningerne for 1997 (bilagsrapport 3).

DSM-plan '95 og de mål, der blev udmeldt for det enkelte selskab, blev beregnet centralt ud fra generelle forudsætninger og delt ud på selskaberne i forhold til selskabernes elsalg til de forskellige kundekategorier.

2.2 Elbesparelser

Det samlede besparelsesmål for selskaberne var for 1996 på 68 GWh, heraf fælles kampagner på 12 GWh. Selskaberne realiserede i 1996 107 GWh på trods af, at de forventede fælles kampagner for 1996 først blev igangsat ultimo 1996, og effekten af disse er derfor ikke medtaget før i 1997.

En af grundene til, at der er realiseret over 50% mere end forventet for 1996, er, at der fra distributionsselskabernes side har været en øget opfølgning på udført energirådgivning. Fra kundernes side har der været et øget incitament til at gennemføre besparelser på grund af den økonomiske samt miljømæssige gevinst. Selskaberne har desuden øget indsatsen inden for området i de senere år. I 1994 og 1995 blev der henholdsvis brugt 175 og 195 årsværk [ref. 2]. I 1996 er der indmeldt 207 årsværk, og for 1997 forventes 210 årsværk.

Det akkumulerede mål for 1997 er ifølge DSM-plan '95 på 157 GWh. Sammen med den forventede effekt af de fælles kampagner forventer selskaberne, at det samlede akkumulerede besparelsesniveau for 1997 vil ligge i størrelsesordenen 220 GWh.

Nedenstående oversigt viser de i DSM-plan '95 forventede besparelser for 1996 og 1997 sammenholdt med selskabernes realiserede besparelser i 1996 og selskabernes forventede besparelser for 1997 indmeldt primo 1997.

GWh	DSM-plan '95 1996	Regnskab 1996	DSM-plan '95 1997	Budget 1997
Husholdninger (100)	23	33	28	35
Landbrug & gartneri (200)	3	5	5	6
Virksomheder (300)	30	38	38	42
Handel & service (410-430)	8	13	12	14
Off. virksomheder (440)	4	18	6	19
Total	68	107	89	116

Tabel 2.1 Forventede besparelser i DSM-plan '95 i 1996-1997 sammenholdt med de realiserede besparelser i 1996 og selskabernes forventede besparelser for 1997. Alle tal er i GWh.

Ovenstående viser, at der er realiseret flere besparelser end forventet i alle hovedkategorier. Specielt inden for offentlige virksomheder har besparelserne vist sig at være større end forventet, idet der er realiseret mange besparelser på belysning.

2.3 Ressourceforbrug

Der var i DSM-plan '95 regnet med omkostninger på 112 mio. kr. i både 1996 og 1997 til realisering af planen. Der er brugt 104,5 mio. kr. i 1996, hvoraf de 4,8 mio. kr. er brugt på fælles kampagner og forsknings- og udviklingsprojekter.

Selskaberne forventer at bruge 112 mio. kr. i 1997 inkl. fælles kampagner og forsknings- og udviklingsprojekter.

Nedenstående oversigt viser DSM-plan '95s forventede ressourceforbrug og besparelser for 1996 og 1997 og de realiserede ressourcer og besparelser for 1996 samt de forventede for 1997 ifølge seneste opfølgning.

	DSM-plan '95 1996	Regnskab 1996	DSM-plan '95 1997	Budget 1997
Mio. kr.	112	104,5	112	112
Årsværk	-	207	-	210

Tabel 2.2 Forventet ressourceforbrug i DSM-plan '95 for 1996-1997 sammenholdt med det realiserede ressourceforbrug i 1996 og selskabernes forventede ressourceforbrug i 1997 opgjort i mio. kr. og årsværk.

2.4 CO₂-skyggepriser og eksternaliteter

CO₂-skyggeprisen er vurderet til 152 kr./ton. CO₂-skyggeprisen er endvidere vurderet isoleret til 98 kr./ton CO₂ over for forbrugere med et forbrug større end 20 MWh. For indsatsen til boligkunder er CO₂-skyggeprisen 514 kr./ton CO₂.

Ved beregning af CO₂-, SO₂-, og NO_x-emissioner er følgende nøgletal brugt [ref. 4]:

CO₂ = 820,0 kg/MWh
 SO₂ = 2,6 kg/MWh
 NO_x = 2,3 kg/MWh

Det giver følgende reduktion for året 1996 ud fra de realiserede besparelser i 1996:

CO ₂ Ton	SO ₂ Ton	NO _x Ton
87.740	278	246

Tabel 2.3 Oversigt over reduktion af CO₂, SO₂ og NO_x i 1996 som følge af de gennemførte besparelser.

3. DSM '97 - Referenceplan

3.1 Baggrund

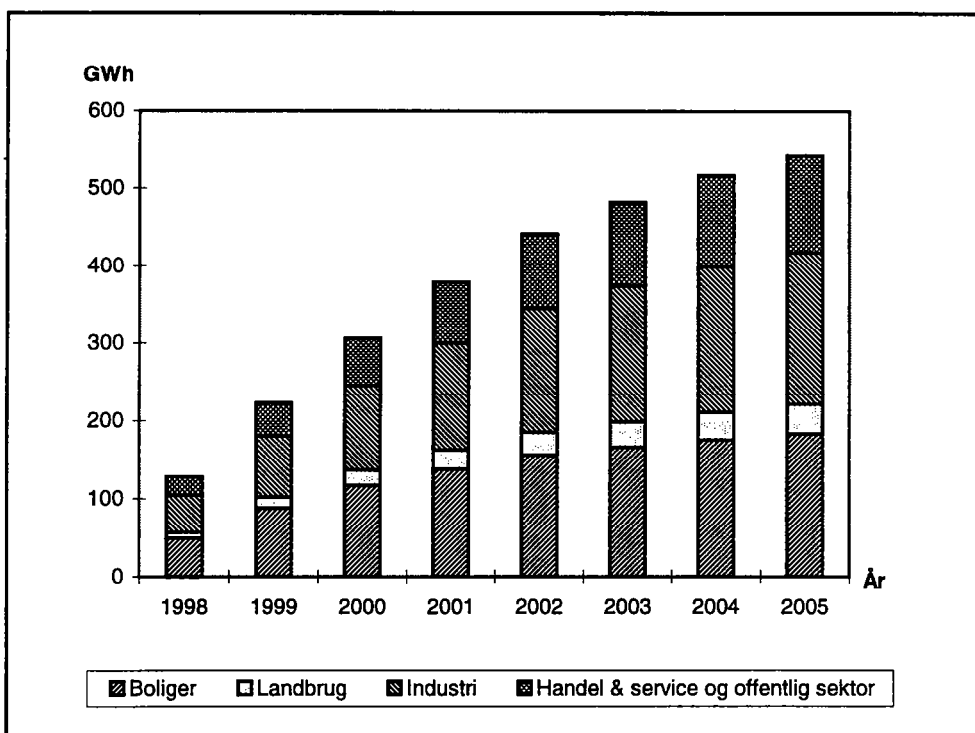
Det er selskabernes individuelle planer samt fælles kampagner (bilag 1), der danner grundlaget for besparelsesrammen til DSM '97.

For at få et overblik og for at kunne beregne nøgletal for selskabernes samlede DSM-plan '97 er selskabernes planer lagt sammen og beregnet som én plan (bilag 1).

Selskabernes programmer er inddelt i DEFs hovedkategorier, idet denne inddeling benyttes i elforbrugsprognoserne. En del selskaber har udarbejdet programmer, som henvender sig til flere DEF-hovedkategorier. Der er derfor foretaget en fordeling af besparelser og omkostninger for disse programmer.

3.2 Hovedresultater DSM-plan '97

Den samlede besparelsesramme for DSM-planen er for det jysk/fynske område beregnet til en årlig besparelse på 128 GWh i 1998 voksende til 542 GWh i år 2005. Realiserede besparelser fra før 1998 er ikke medregnet i DSM-plan '97.

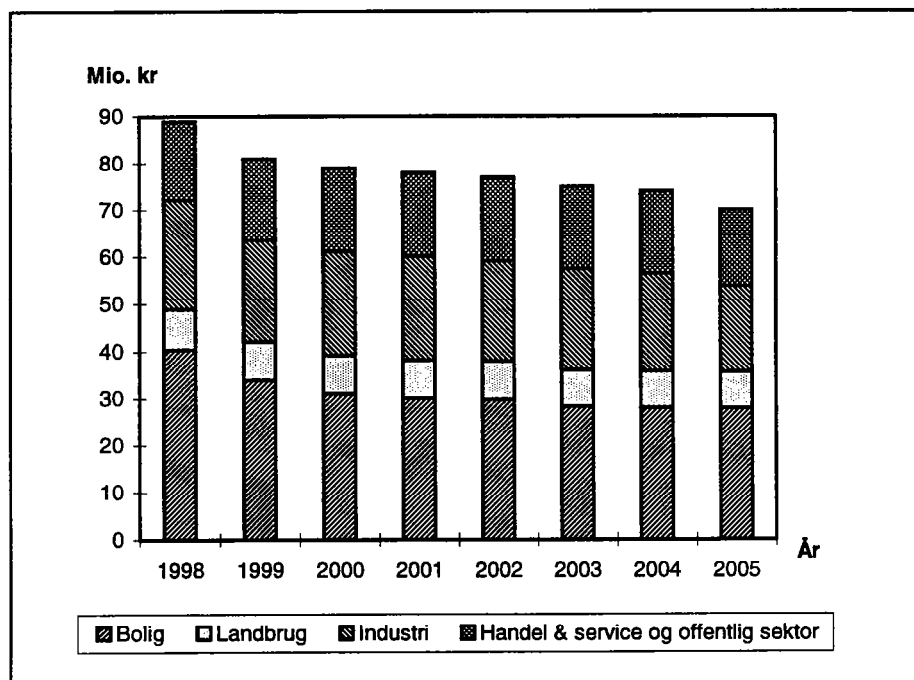
Figur 3.1 De samlede besparelser i Jylland / Fyn-området 1998-2005.

Elbesparelserne bevirker en CO₂-reduktion for årene 1998-2005 på ca. 2,5 mio. ton CO₂.

3.2.1 Omkostninger

De samlede udgifter til realisering af elbesparelserne beløber sig til i alt 640 mio. kr. for planperioden 1998-2005 svarende til 80 mio. kr. i gennemsnit pr. år. Indsatsen svarer til 0,44 øre pr. solgt kWh i gennemsnit for perioden ved et årligt elsalg på 18,2 TWh.

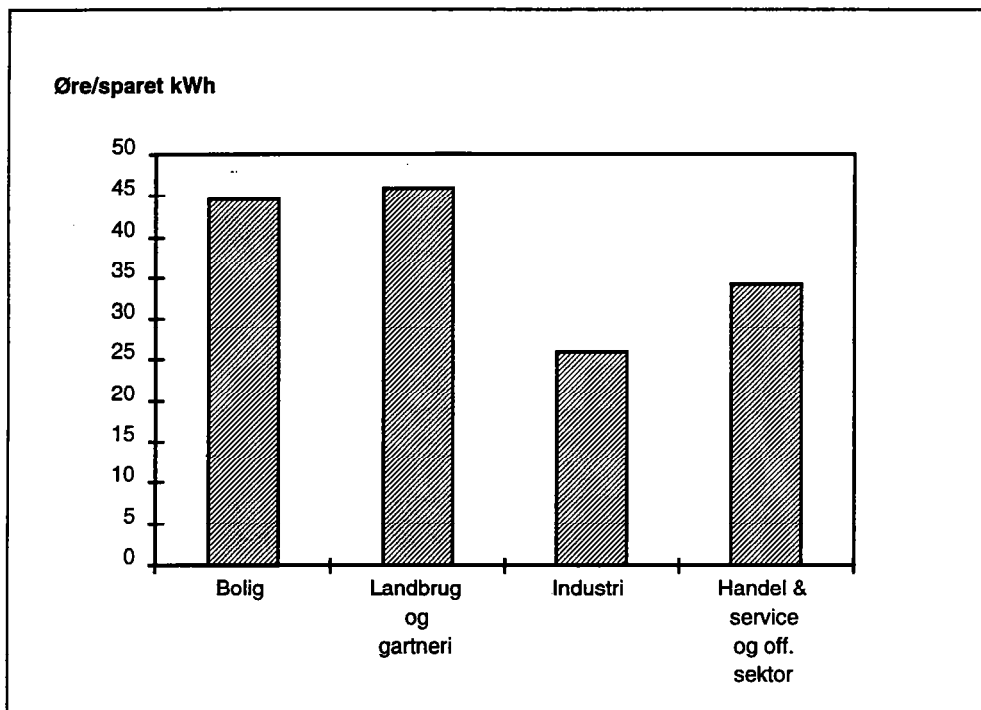
De gennemsnitlige samfundsmæssige omkostninger for gennemførelse af DSM-plan '97 er beregnet til 37,7 øre pr. sparet kWh, hvilket er under 40 øre pr. sparet kWh, som er det samfundsøkonomiske acceptable [ref. 4]. Den samlede ressourceindsats beløber sig til ca. 13 øre pr. sparet kWh (bilag 1).

Figur 3.2 Omkostningerne over årene fordelt på DEF-hovedkategorier.

Det ses af figur 3.2, at selskabernes omkostninger i planperioden ligger på ca. 80-90 mio. kr. De faldende omkostninger sidst i planperioden skal tolkes som den usikkerhed, der optræder i en plan med en varighed på 8 år. Med den nuværende lovgivning skal selskaberne udarbejde en ny DSM-plan om to år, hvorfor selskabernes besparelsesmål og forventede omkostninger løbende vil blive revideret.

I det følgende er det beregnet, hvordan omkostningerne fordeler sig pr. sparet kWh på de forskellige hovedkategorier.

Figur 3.3 Omkostninger i øre pr. sparet kWh fordelt på DEF-hovedkategorier.

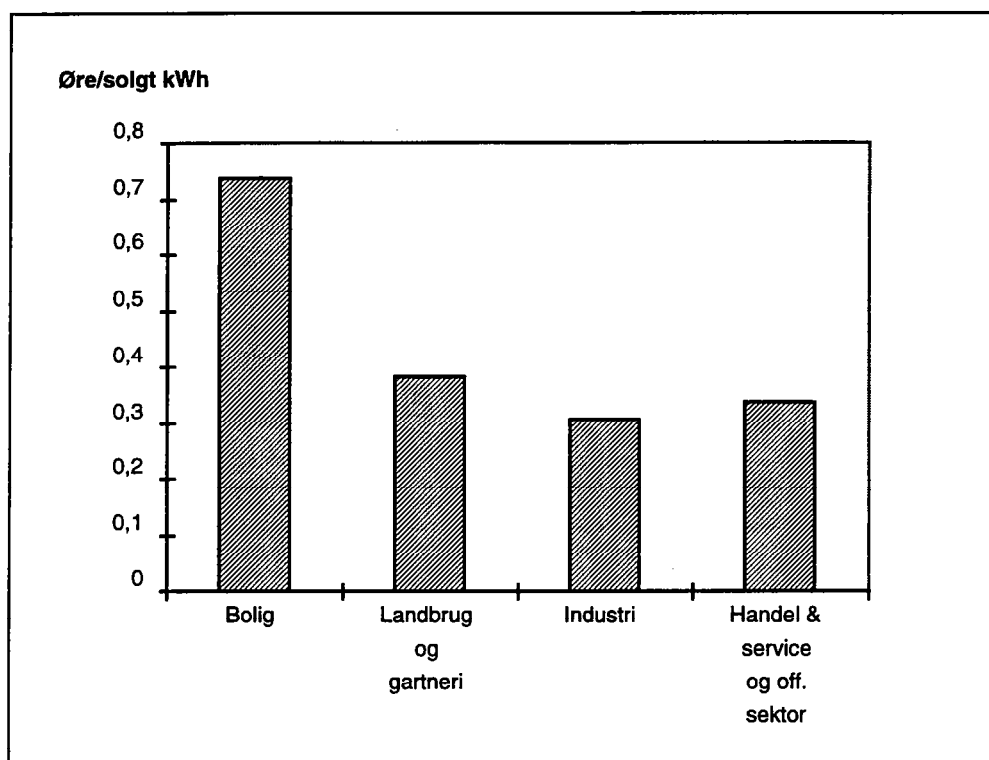
Som det ses af figur 3.3, er landbrug og gartneri samt boliger de dyreste kategorier at få gennemført besparelser på, og industrien er den billigste.

For at få et mere nuanceret billede af omkostningsfordelingen er omkostningerne i forhold til elsalget for den pågældende hovedkategori beregnet.

Figur 3.4 viser, hvor meget det koster for selskaberne at gennemføre en kWh-besparelse i de enkelte hovedkategorier. Det ses, at boliger er den dyreste med et spring ned til de øvrige kategorier. Industrien er igen billigst.

Sammenholdes figurene 3.3 og 3.4, ses det, at besparelserne gennemført på landbrug og gartnerier, i kraft af deres større aftag end boligkunderne, er billigere for selskaberne at gennemføre end for boligkunder, som er den dyreste kundegruppe at udføre besparelser på.

Umiddelbart er industrien den kundesgruppe, som det er billigst at gennemføre besparelser på.

Figur 3.4 Omkostninger i øre pr. solgt kWh fordelt på DEF-kategorier.

3.3 Samlede resultater fra selskabsspecifikke planer

I dette afsnit beskrives de vigtigste hovedtal for selskabernes samlede DSM-plan '97. Tallene er ekskl. kampagner, som beskrives særskilt.

Den samlede plan er summen af ca. 600 selskabsspecifikke programmer (bilagsrapport 2). Programmerne er dels udarbejdet ud fra virkemidler og dels til de enkelte kundesgrupper.

De ca. 600 programmer er beregnet ud fra forskellige forudsætninger blandt andet på grundlag af selskabernes kundesammensætning, forventninger til virkemidler og indtrængning. De efterfølgende inddelinger af besparelser i hovedkategorier er beregnet ud fra selskabernes indmeldte planer. Inddelingen på hovedkategorier skal på grund af ovenstående betragtes som vejledende.

DEF-hovedkategorier	Elbesparelser i GWh	
	1998	2005
Husholdninger	38	170
Landbrug og gartneri	7	38
Industri	35	183
Handel og service/off. sektor	23	124
I alt	103	515

Tabel 3.1 Selskabernes budgetterede besparelser på DEF-hovedkategorier.

Tabellen udtrykker udelukkende forløbet af elbesparelser som følge af de programmer, selskaberne har indmeldt i DSM-plan '97. Der tages således ikke højde for besparelser fra aktiviteter iværksat før 1998.

Effekten af de iværksatte aktiviteter vil efter år 2005 blive udfaset. Det forventes dog, at niveauet i år 2005 fastholdes gennem nye aktiviteter og eventuelt udbygges med kommende års DSM-planer.

Selskabernes gennemsnitlige omkostning ekskl. fælles aktiviteter er beregnet til 0,42 øre pr. solgt kWh ved et salg på 18,2 TWh.

De gennemsnitlige samfundsmæssige omkostninger for gennemførelse af DSM-plan '97 er beregnet til 38,5 øre pr. sparet kWh. Selskabernes ressourceindsats beløber sig til ca. 13,2 øre pr. sparet kWh.

Elbesparelserne bevirker en CO₂-reduktion for årene 1998-2005 på ca. 2,3 mio. ton CO₂.

3.4 Fælles kampagner

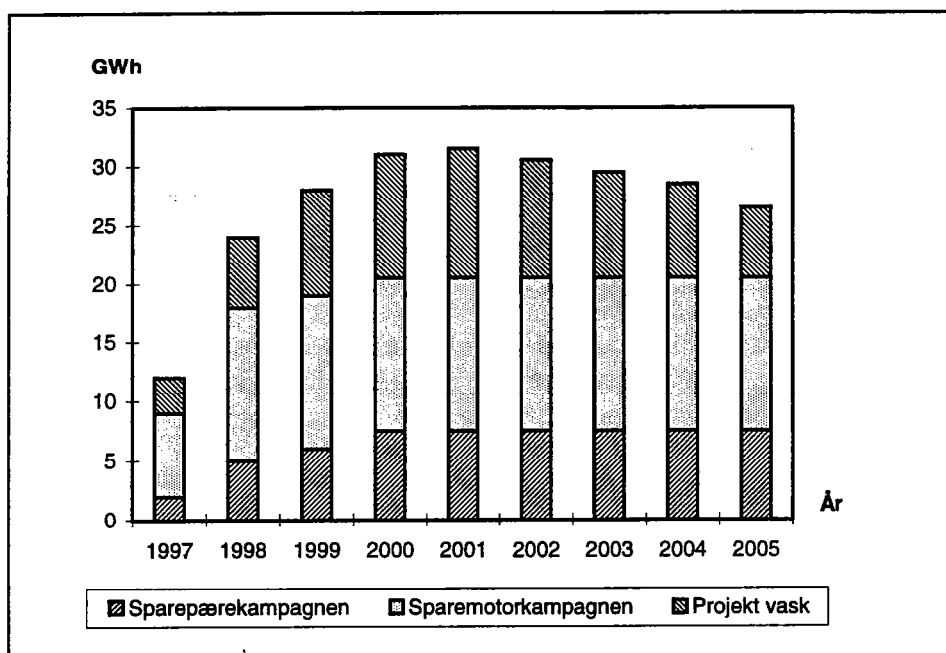
Det er p.t. besluttet at gennemføre en Sparemotorkampagne, en Projekt Vask-kampagne samt en Sparepærekampagne. Kampagnerne gennemføres i samarbejde med Sjællandssamarbejdet.

Besparelserne fordeler sig som vist i figur 3.5.

De selskabsøkonomiske og samfundsøkonomiske nøgletal er som følger:

Kampagner Øre/sparet kWh	Sparepære	Motor	Vask
Elsidens ressourceanvendelse	17	3	16
Samfundets ressourceanvendelser	35	24	16

Tabel 3.2 Oversigt over selskabsøkonomiske og samfundsøkonomiske nøgletal for kampagnerne opgjort i øre / sparet kWh.

Figur 3.5 Den jysk/fynske andel af besparelserne vedrørende besluttede fælles kampagner 1998-2005.

Nedenfor er de tre fælles kampagner kort beskrevet. Besparelser og omkostninger er den jysk/fynske andel. Nøgletal og forudsætninger for de fælles kampagner er beskrevet i bilag 1.

3.4.1 Sparemotorkampagnen

Sparemotorkampagnen er startet ultimo 1996 [ref. 6] og vil fortsætte til udgangen af 1998. Der forventes en besparelse på 13 GWh årligt fra 1998. De samlede omkostninger udgør 4,1 mio. kr.

3.4.2 Projekt Vask

Projekt Vask er startet i 1997 [ref. 7] og vil fortsætte til udgangen af 1999. Den samlede besparelse toppe i år 2001 med 11 GWh og er ved planperiodens slutning i år 2005 udfaset til ca. 6 GWh. Omkostningerne beløber sig til godt 10 mio. kr. over årene.

3.4.3 Sparepærekampagnen

Sparepærekampagnen løber fra 1998 [ref. 8] til og med 1999. Kampagnen giver besparelser på 7,5 GWh pr. år. Omkostningerne beløber sig til ca. 15 mio. kr. over årene.

3.5 Virkemidler og prioritering

Inden for de forskellige hovedkategorier tilbyder elsektoren forskellige programmer/aktiviteter. Der er her en beskrivelse af de gennemgående programmer, der er med i selskabernes DSM-plan '97.

3.5.1 Boligområdet

- **Telefonisk rådgivning** om f.eks. nyindkøb af hårde hvidevarer.
- **Temadage** omhandlende f.eks. brug af mikrobølgeovnen i den daglige madlavning, hvor kunder kommer og får forevist, hvorledes forskellige retter, som før blev lavet i ovnen, kan laves i mikrobølgeovnen med et lavere elforbrug til følge.
- **Skoledage**, hvor skoleelever besøger det lokale elselskab og ud fra udvalgte moduler får en gennemgang af f.eks. forskellen i elforbrug på en elsparepære og en "normal" pære, eller hvorledes tilberedning af mad kan foretages med lavt elforbrug.
- **Udlevering af PC-programmer**, hvor kunderne kan registrere el-, vand- og varmemeforbruget og derved kan følge, hvorledes f.eks. ændret adfærd og indkøb af energieffektive apparater sænker blandt andet elforbruget.
- **Udstillinger og messer**, hvor energirådgivere fra elselskabet besvarer spørgsmål fra besøgende og giver råd om f.eks. nyindkøb af hårde hvidevarer, brug af Sparepærer eller effekten af ændret adfærd.
- **Udlån af Sparepære- og målerkufferter** bruges til de kunder, som ønsker at prøve forskellige typer Sparepærer i hjemmet inden et køb eller ønsker at foretage en måling af, hvor meget el f.eks. en gammel fryser bruger før en eventuel udskiftning. Formålet er at motivere kunderne til køb af energieffektive apparater.
- **Rådgivning om elvarmekonvertering**, hvor de elselskaber, der har elvarmekunder, giver rådgivning om de muligheder, der er for konvertering, og de økonomiske konsekvenser, det vil få for kunderne (afsnit 3.6.)

3.5.2 Landbrug og gartneri

- **Energirådgivning**, hvor der foretages en egentlig kortlægning af elforbruget og herudfra udarbejdes konkrete forslag til, hvorledes elforbruget (og ofte også vand- og varmemeforbrug) kan nedbringes, samt hvilke omkostninger der er forbundet hermed.
- **Temadage**, hvor f.eks. landmænd indbydes til en aften, hvor der gives mere generelle forslag til nedbringelse af elforbruget.
- **Udstillinger og messer**, hvor f.eks. ejeren af et gartneri kan tale med en energirådgiver på en messe.

3.5.3 Industri

Her er der tale om konkrete energirådgivningsrapporter, hvor virksomhedens elforbrug kortlægges, og der udarbejdes detaljerede forslag med tilhørende beregninger over de tiltag, som virksomheden kan foretage for at nedbringe sit elforbrug. Der inddrages ofte også vand og varme i rapporten.

Virksomheden bruger rapporten som beslutningsgrundlag for, om de foreslåede tiltag skal gennemføres.

Der foretages opfølgning i virksomheden til kontrol af, om besparelsesforslaget er gennemført.

En del selskaber yder desuden hjælp til at søge Energistyrelsen om tilskud til de foreslåede investeringer.

3.5.4 Handel og service/offentlig sektor

Som ved industrikunderne foretages der en individuel rådgivning, som munder ud i en rapport, f.eks. til en skole, som kan implementere tiltagene i den rækkefølge, ressourcerne rækker.

3.5.5 Valg og prioritering af virkemidler

Det enkelte selskab har valgt egne programmer som midlet til at gennemføre sin del af den samlede DSM-plan, og det er i det enkelte selskab, at valg og fravalg af virkemidler og programmer er foretaget. Det er ligeledes i de enkelte selskaber, at prioriteringen af programmerne er foretaget. Der henvises til selskabernes beskrivelser (se bilagsrapport 2) for beskrivelse af virkemidler, prioritering af disse samt valg/fravalg af virkemidler og programmer.

3.6 Elvarmekonvertering og elvarmebesparelser

3.6.1 Baggrund

Flere selskaber har i deres DSM-planer indarbejdet et eller flere elvarmekonverteringsprogrammer. Programmerne er ikke direkte sammenlignelige, idet de har forskellig målgruppe og konverteringsmulighed. Det samlede resultat for elvarmekonverteringsprogrammerne fremgår af bilag 1 og bilagsrapport 2.

Der er mange muligheder for at konvertere. For selskaber, der har kunder inden for den kollektive forsyningsgrænse, kan der konverteres til naturgas eller fjernvarme, og for selskaber med kunder i "det åbne land" kan der opnås elvarmebesparelser eller konverteres til træpillefyr, klimasolanlæg, varmepumpeanlæg, halmfyring, solfanger, energiruder etc. Hver mulighed skal have sit program, idet prisen og tilskudsmulighederne er forskellige, hvorfor hver aktivitet vil give vidt forskellige nøgletal.

Idet så mange selskaber har indmeldt programmer med hel eller delvis elvarmekonvertering, og da dette område for mange selskaber vil være en ny aktivitet, er det besluttet at udvikle en fælles kampagne for elvarmekonvertering og elvarmebesparelse i det åbne land [ref. 9].

3.6.2 Formål

Målet med kampagnen er, at den skal virke som platform for de enkelte selskabers arbejde med konvertering af elvarmekunder og derved mindske det enkelte selskabs ressourceforbrug til aktiviteterne. Det vil således være det enkelte selskab, som står for gennemførelsen af konverteringen hos sine elvarmekunder.

3.6.3 Valg af programmer til kampagnen

Ud fra erfaringer omkring potentiale, realiseringsgrad, privatøkonomi m.m. er der valgt fire programmer ud, som vil blive behandlet i kampagnen:

1. Ventilation med varmegenvinding til opvarmning af brugsvand
2. Solfanger til opvarmning af brugsvand
3. Varmepumpe kombineret med solvarme (KLIMASOL)
4. Udskiftning af termoruder med energiruder.

3.6.4 Virkemidler

Programmet påtænkes gennemført ved hjælp af følgende virkemidler:

- Information til relevante personer i distributionsselskaberne
- Etablering af en ressourcegruppe, som skal stå til rådighed for supportering af de elselskaber, som ønsker det
- Udarbejdelse af rammeaftaler med leverandører og installatører
- Afholdelse af møder med brancheforeninger
- Udarbejdelse af rammeaftaler fælles brochure
- Udarbejdelse af forslag til direct mail-materiale
- Udformning af fælles udstillingsmateriale
- Udarbejdelse af pressemeddelelser.

Det er selskabernes egne beregnede elvarmekonverteringsprogrammer og effekten af disse, der er medtaget i DSM-plan '97.

De selskaber, som vælger at gå aktivt ind i den fælles kampagne, kan få suppleret deres besparelser og/eller få realiseret besparelserne med et mindre ressourceforbrug. De selskaber, som ikke har lavet elvarmekonverteringsprogrammer, får muligheden for at øge deres besparelser ved at bruge denne platform som løftestang. Det forventes, at denne fælles kampagne vil reducere elselskabernes omkostninger. Dette er ikke medtaget i nærværende DSM-beregninger.

4. Kortlægning af elforbrug

Der er udarbejdet en kortlægning af elforbruget inden for hovedkategorier og elanvendelser [ref. 3].

På baggrund af kortlægningen er der udarbejdet en prognose, som danner grundlag for DSM-beregningerne.

Kortlægningen indeholder desuden sparepotentialet fordelt på hovedkategorierne og elanvendelser.

Udgangspunktet for kortlægningen af elforbruget er distributionsselskabernes indmeldinger til DEF, hvor kortlægningen udføres efter DEFs 35-kategorier. Basistallene er indmeldingerne fra 1994, som er vej- og kalenderkorrigeret. Datagrundlaget er ligeledes udgangspunkt i kortlægningen for IRP-arbejdet [ref. 3].

Det samlede jysk/fynske elforbrug fordeler sig som følger på hovedkategorier:

Hovedkategori	GWh
Boliger	4.969
Landbrug/gartneri	2.162
Industri	6.217
Handel & service	2.600
Offentlig sektor	2.022
Andet (gade og vejbelysning, elektriske baner)	211
I alt	18.181

Tabel 4.1 Forbrugets fordeling på DEF-hovedkategorier.

Forbruget kan endvidere fordeles på elanvendelser, som det ses i figur 4.2. Denne fordeling af forbruget modsvarer det, som er brugt til DSM-beregningerne.

Elanvendelser GWh	Bolig	Landbrug/ gartneri	Industri	Handel & service	Offentlig sektor
Belysning	741	336	501	217	725
Diverse	1.041	178	628	434	281
Elektronik	628	184	76	200	119
Elvarme	911	276	47	103	80
Køling	943	75	549	793	59
Motorer	0	208	1.795	179	117
Procesvarme	732	305	591	108	61
Pumpning	0	226	472	105	234
Spec. blæser	0	21	121	5	38
Trykluft	0	22	691	66	38
Ventilation	0	331	746	390	270
I alt	4.969	2.162	6.217	2.600	2.022

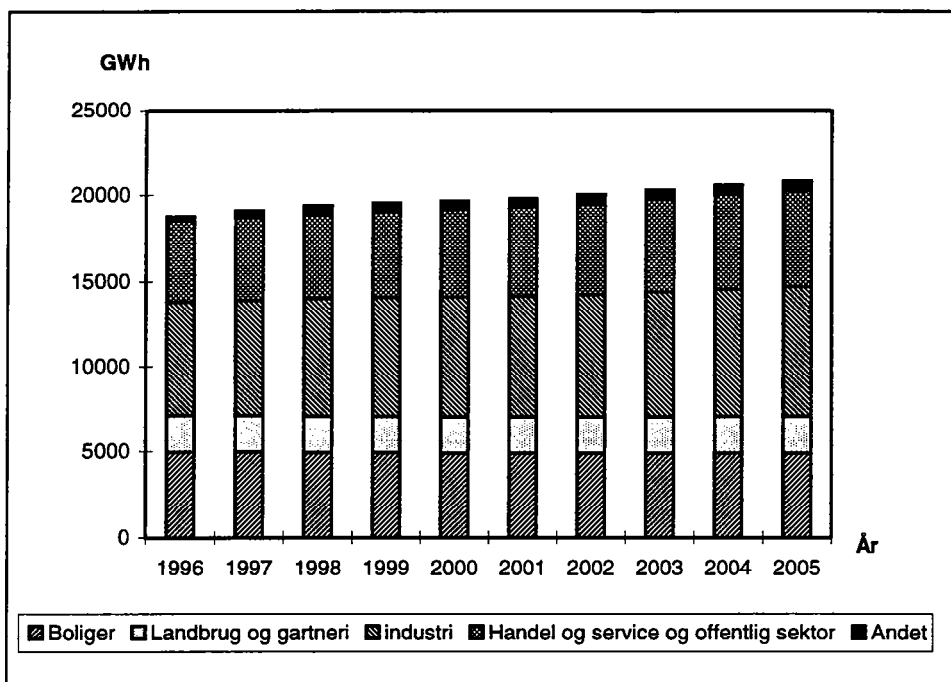
Tabel 4.2 Forbrugets fordeling på DEF-hovedkategorier og elanvendelser.

4.1 Prognose

En af forudsætningerne for beregningerne i DSM-plan '97 er en prognose for hvert enkelt selskab fordelt på DEFs hovedkategorier og forbrugsniveau. Prognosen er udarbejdet med udgangspunkt i elsalget i hvert enkelt selskab i 1996.

Der er blevet fulgt op på prognosen, som blev udarbejdet til IRP '95 med ændrede økonomiske forudsætninger, som er konstateret i 1995 og 1996. Prognosen indeholder desuden forventninger til virkningen af statslige virkemidler. Den samlede prognosticerede stigning i elforbruget i forhold til basistallet på 18,2 TWh er 2,6 TWh i år 2005. Stigningen er uden de statslige virkemidler ca. 3 TWh. Stigningerne findes inden for industrien og handel og service, mens forbruget er stagnerende inden for boliger, landbrug og offentlig sektor.

Prognosen for det enkelte selskab tager udgangspunkt i nedenstående udvikling for de forskellige hovedkategorier. Udviklingsprocenten inden for hovedkategorierne er ganget med selskabets salg inden for den pågældende hovedkategori.

Figur 4.1 Udviklingstaksten inden for hver enkelt hovedkategori i planlægningsperioden [ref.3].

4.2 Teknisk sparepotentiale

I henhold til Miljø- og Energiministeriets opgavebreve for elforsynings Integrerede Ressource Planlægning for 1997 er der gennemført en kortlægning af det tekniske sparepotentiale for de forskellige hovedkunde-grupper. Det tekniske sparepotentiale er skitseret på grundlag af de tekniske bilagsrapporter, der blev udarbejdet til "Danmarks Energifremtider", og analysearbejde baseret på udtræk fra ENIBASE (bilagsrapport 1).

I tabel 4.3 ses en oversigt over sparepotentialerne på hovedkategoriernes og elanvendelserne. De tekniske sparepotentialer er den maksimalt opnåelige besparelse, der kan opnås uden hensyntagen til investeringsbehovet og levetiden for den enkelte teknologi. Data fra ENIBASE er anviste besparelser i forhold til rådgivet forbrug inden for de givne kategorier.

Besparelspotentialet er kortlagt, såfremt det foreligger på anvendelsesområdet.

Resultatet er dog kun retningsgivende, idet flere brancher mangler en tilbunds-gående undersøgelse for at kunne udmelde det eksakte sparepotentiale. Energistyrelsens teknologikataloger og analysen baseret på ENIBASE-data kommer desuden ikke frem til det samme potentiale inden for de forskellige brancher og slutanvendelser. Elforbruget fordelt

på slutanvendelsernes sparepotentialer er ikke direkte sammenlignelige DEF 35 og Energistyrelsen imellem. For visse grupper er det forsøgt at tilpasse data for at opnå et sammenligningsgrundlag. Dette har givet anledning til en del problemer specielt i hovedkundegrupperne Boliger, og Offentlig Sektor, hvorfor potentialerne fra Energistirelsens teknologikataloger ikke er beskrevet i tabel 4.3.

Elanvendelser GWh	Bolig		Landbrug/ gartneri		Industri		Handel & service		Offentlig sektor	
	ENI-BASE	ENS	ENI-BASE	ENS	ENI-BASE	ENS	ENI-BASE	ENS	ENI-BASE	ENS
Belysning	107	0	150	164	110	97	155	106	568	0
Diverse	229	0	19	17	37	30	29	49	0	0
Elektronik	188	0	0	0	6	0	13	24	42	0
Elvarme	0	0	41	27	13	0	25	12	0	0
Køling	378	0	1	1	78	58	82	94	0	0
Motorer	0	0	42	40	113	0	17	30	0	0
Procesvarme	73	0	46	43	72	0	7	11	0	0
Pumpning	0	0	20	20	39	138	8	12	23	0
Spec. blæser	0	0	0	0	21	12	1	0	0	0
Trykluft	0	0	1	0	149	116	10	7	0	0
Ventilation	0	0	59	81	82	139	34	39	54	0
I alt	975	0	379	393	720	590	381	384	687	0

ENS = Energistyrelsen

Tabel 4.3 Det tekniske sparepotentiale fundet ud fra analyse af Energistirelsens teknologikataloger og ENIBASE.

I beregningerne af besparelspotentiale er der taget hensyn til fordelingen af forbruget på hver enkelt DEF-kategori og forbrugets fordeling på slutanvendelser inden for hver enkelt DEF-kategori.

4.3 Bolig

Teknologikataloget fokuserer på teknologiernes effektivitet og den tilknyttede adfærd. De forskellige sparepotentialer kan ikke direkte knyttes til den forbrugsfordeling, elsektoren bruger på området. Elsektoren har ikke vurderet sparepotentialerne for de enkelte teknologier og sammenholdt det med forbruget på området, hvorfor det ikke er muligt at foretage direkte sammenligning.

Elsektoren har foretaget en vurdering på besparelsen, som elsektorens virkemidler over for boligkunder kan give [ref. 10]. Disse vurderinger siger intet om potentialet for besparelserne på de enkelte teknologier.

Elanvendelsen "Diverse" i tabel 4.3 indeholder tøjvask, tørretumblere, opvaskemaskiner og småapparater. Elektronik indeholder teknologier som TV/video, PC'er, antenneforstærkere med videre. Procesvarme indeholder ovne.

4.4 Landbrug og gartnerier

Besparelsespotentialerne i teknologikatalogerne er opgjort på andre slutforbrug end de ovenfor valgte, hvorfor det har været nødvendigt at beregne sparepotentiale ud fra oplysninger fra ENIBASE om fordelingen på slutforbruget og ud fra oplysninger om den enkelte teknologi. Sammenlignes sparepotentialerne fra Energistyrelsen og besparelsespotentialer beregnet ved hjælp af ENIBASE-data som en sum, er der stort set enighed. Det samme gælder den individuelle vurdering på el-anvendelser.

De største besparelser kan realiseres inden for belysning, hvor der spås en mulig halvering af forbruget. Opdeles landbrug og gartneri, ses at den høje satsning på belysningsområdet er foranlediget af gartneriet, hvor både Energistirelsens og elsektorens analyser indikerer en mulig besparelse på 75-80%. Landbruget derimod er vurderet til større besparelsesmuligheder inden for ventilation, motorer og procesvarme.

4.5 Industri

Betragtes summen af potentialerne, er der ikke enighed Energistyrelsen og elselskaberne imellem, hvor Energistyrelsen vurderer et mindre sparepotentiale end vurderingen baseret på ENIBASE-data.

Der er generel enighed om potentialets størrelse for belysnings- og tryklufstdelen. Der er fra Energistirelsens side vurderet sparepotentialer for en række processer, hvor elsektoren ikke traditionelt har lokaliseret sparemuligheder, og hvor der derfor ikke optræder besparelser af betydning i data fra ENIBASE.

4.6 Handel & service

For teknologikatalogerne og ENIBASE-analysen er det samlede potentiale lige stort, og det største potentiale er inden for belysning.

4.7 Offentlig sektor

Energistyrelsen har ikke oplyst et muligt besparelsespotentiale. Potentialet er angivet med en procentbesparelse pr. aktivitet uden hensyntagen til mulighederne for ændret teknik.

Besparelsespotentialer bygger derfor kun på data fra ENIBASE, idet Energistirelsens kortlægning af området er en sammenfatning af tekniske potentialer og ikke er fordelt på de ovenstående el-anvendelser, hvorfor en sammenligning ikke er mulig.

5. Metode og forudsætninger for DSM '97

I DSM-plan '97 har selskaberne udarbejdet egne planer. Selskabets DSM-plan er summen af selskabets DSM-programmer, som f.eks. kan være udstillinger, elvarmekonvertering, rådgivning 20-200 MWh osv.

Udarbejdelsen af disse planer er baseret på de faktiske forhold i det enkelte elseskab, og planen bliver hermed mere operativ, og der kan derfor forventes en høj målopfyldelse.

Metoden har medført, at selskaberne har skullet bruge en ekstra resourceindsats. Sammenfattende har tilbagemeldingerne fra selskaberne dog generelt været positive over for den valgte metode.

Som følge af Energistyrelsens krav om ens planlægning er der udviklet et budgetterings- og ledelsesværktøj, SaveX, som samtlige danske elseskaber har benyttet til DSM '97 (bilag 2).

For hvert enkelt program i hvert enkelt selskab er der således udført en beregning, der blandt andet viser:

- Privatøkonomien som BCR-værdi (Benefit/Cost Ratio)
- Elseskabets ressourceanvendelse som BCR-værdi
- Samfundsøkonomien som BCR-værdi
- Elsidens ressourceanvendelse som øre pr. sparet kWh
- Samfundets ressourceanvendelse som øre pr. sparet kWh
- Simpel tilbagebetalingstid som år.

5.1 Privatøkonomi

Nøgletallet for privatøkonomi beregnes som alle indtægter/besparelser set i forhold til samtlige nettoudgifter; det vil sige fratrukket eventuelle tilskud fra elseskab eller stat. BCR-værdien viser, om der er et privatøkonomisk incitament for kunden til at involvere sig i det pågældende program. Er tallet > 1 , har kunden totalt set flere indtægter end udgifter.

Dette nøgletal er vigtigt for, om kunden vil gennemføre besparelsen.

5.2 Elseskabets ressourceanvendelse

Dette er elseskabets virkemiddelomkostninger, f.eks. udgiften til en husstandsomdelt brochure i forbindelse med afholdelsen af en udstilling + eventuelle tilskud i forhold til de kWh, som kunden sparer.

Sammenligningsgrundlaget er elværkernes langsigtede marginale leveringsomkostninger, som er i størrelsesordenen 30 øre/kWh. Dette nøgletal kan betragtes som en hjælp til elselskabets økonomiske vurdering af, om programmet skal gennemføres.

5.3 Påvirkning af elprisen

Her opgøres elsidens virkemiddelomkostninger + det mistede dækningsbidrag i forhold til salget i kWh til det segment, som programmet retter sig imod.

For det enkelte selskab er det næsten uundgåeligt, at programmernes påvirkning på elprisen varierer. Nøgletallet kan sammenlignes med elforsyningsens omkostningsniveau for elbesparelser, som i DSM-plan '95 lå på ca. 0,6 øre pr. kWh solgt.

5.4 Samfundets ressourceanvendelse

Dette er samtlige omkostninger for samfundet set under ét. Sammenligningsgrundlaget er elværkernes langsigtede marginalomkostninger på 30 øre/kWh + eventuelle eksternaliteter. I beregningerne er anvendt CO₂-eksternaliteten på 10 øre/kWh. Samfundets ressourceanvendelse skal derfor sammenlignes med i alt 40 øre/kWh [ref. 4].

Det gælder ligeledes her, at det enkelte program kan have et nøgletal, der er større end 40 øre/kWh. Men for kundegruppen som helhed og for selskabets samlede DSM-plan i det enkelte år bør nøgletallet ikke overstige de 40 øre/kWh væsentligt.

5.5 Simpel tilbagebetalingstid

Her beregnes i år, hvor lang kundens tilbagebetalingstid er for det enkelte program. Erfaringerne viser, at dette nøgletal er af afgørende betydning for, om programmet bliver en succes. Virksomheder gennemfører sjældent programmer med en tilbagebetalingstid på over 2-3 år. Private derimod accepterer typisk en længere tilbagebetalingstid.

Det er væsentligt at påpege, at de forskellige nøgletal sjældent er gunstige for alle parter, men erfaringen viser, at hvis det privatøkonomiske incitament ikke er til stede med en fornuftig tilbagebetalingstid som en vigtig parameter, bliver programmet ikke gennemført, uanset om beregningerne udviser en god samfundsøkonomi.

6. Referenceliste

1. Brev fra Energistyrelsen af 20. februar 1997
2. ELFOR-notat SP96-615a "Jysk/fynsk elforsynings elbesparelser - 10. marts-rapportering Regnskab 1995 og budget 1996", oktober 1996
3. ELSAM-notat SP97-196 "IRP97-basisfremskrivninger"
4. ELSAM-notat SP97-215 "IRP Generelle forudsætninger"
5. Brugervejledning SaveX
6. Sparemotorbeskrivelse - Sparemotorkampagnen Midtvejsrapport september 1997 - Kampagnecenter Øst (NESA) og Vest (ELFOR)
7. Forslag til finansieringsplan og budget for "Projekt Vask". Kommissorium for styregruppen og projektsekretariatet for Projekt Vask. Energistyrelsen - 16. december 1996
8. ELFOR-notat ED97-033a "Oplæg til Sparepærekampagnen"
9. ELFOR-notat ED97-128b: "Fælleskampagne for elvarmebesparelser/konvertering i det åbne land"
10. DEFU TR374. Besparelsesmuligheder for 0-20 sager

Bilag 1

Resultatoversigt for DSM-plan '97

---

1. Resultatoversigt for DSM-plan '97

Nedenstående tabel 1 viser fordelingen af besparelserne over årene for DSM-plan '97. For DSM-plan '97 er udgangspunktet 1. januar 1998.

GWh	Selskabsspecifikke planer	Fælles kampagner	DSM-planer i alt
1998	103	25	128
1999	194	29	223
2000	275	31	306
2001	347	32	379
2002	410	31	441
2003	451	30	481
2004	488	29	517
2005	515	27	542

Tabel 1 Fordeling af besparelserne over årene i DSM-plan '97 fra de selskabsspecifikke planer og de fælles kampagner.

Tallene i tabel 1 er hentet fra Outputtabellerne for de selskabsspecifikke planer og fælles kampagner. I Outputtabellen for den samlede DSM-plan for Jylland/Fyn inkl. fælles kampagner er besparelsen i år 2005 på 543 GWh. Afvigelsen på 1 GWh skyldes afrundinger.

Besparelserne fra de selskabsspecifikke planer er opdelt på DEFs hovedkategorier:

GWh	Elvarme	Boliger ekskl. elvarme	Landbrug & gartneri	Industri	Handel & service og off. sektor	I alt
1998	9	29	7	35	23	103
1999	18	53	14	67	42	194
2000	27	72	19	97	60	275
2001	33	86	24	126	78	347
2002	40	98	29	148	95	410
2003	44	106	33	162	106	451
2004	48	112	35	176	117	488
2005	52	118	38	183	124	515

Tabel 2 Besparelserne fra de selskabsspecifikke planer fordelt på DEF-hovedkategorier.

Besparelserne fra de selskabsspecifikke planer inkl. fælles kampagner fordeler sig således på DEF-hovedkategorier:

GWh	Elvarme	Boliger ekskl. elvarme	Landbrug & gartneri	Industri	Handel & service og off. sektor	I alt
1998	9	41	7	48	23	128
1999	18	69	14	80	42	223
2000	27	90	19	110	60	306
2001	33	105	24	138	79	379
2002	40	116	29	161	95	441
2003	44	122	33	176	106	481
2004	48	128	35	189	117	517
2005	52	132	38	196	124	542

Tabel 3 Besparelserne fra de selskabsspecifikke planer og de fælles kampagner fordelt på DEF-hovedkategorier.

Nedenstående tabel 4 viser fordelingen af besparelserne over årene i DSM-plan '95. For DSM-plan '95 var udgangspunktet 1. januar 1996.

GWh	Selskabsspecifikke planer	Fælles kampagner	DSM-plan '95 i alt
1996	56	12	68
1997	132	25	157
1998	233	32	265
1999	341	45	386
2000	461	58	519

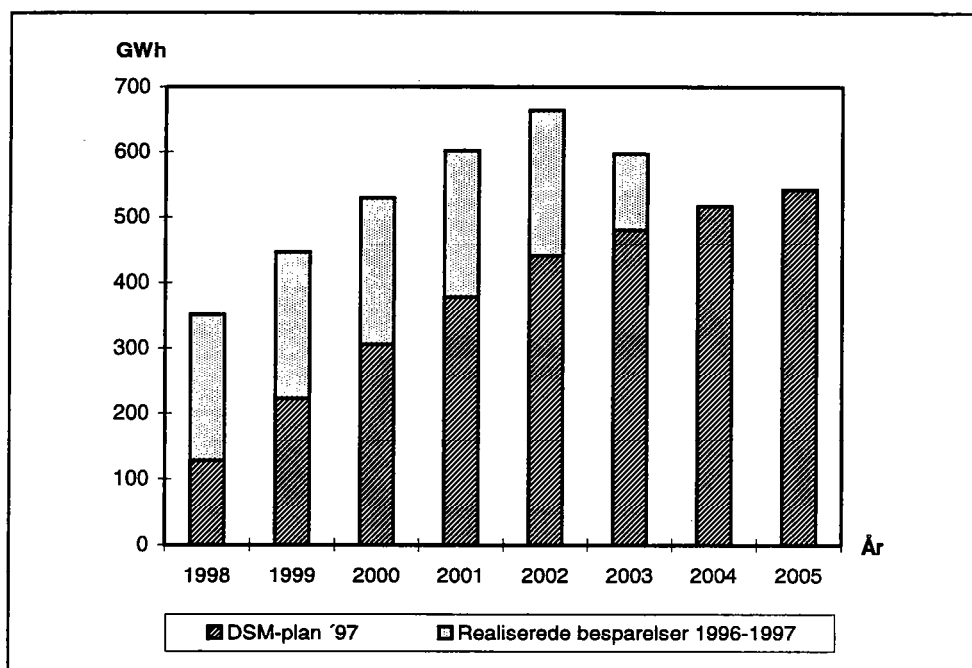
Tabel 4 Fordeling af besparelserne over årene i DSM-plan '95 fra de selskabsspecifikke planer og de fælles kampagner.

Besparelserne i DSM-plan '95 fordelt på DEF-kategorier havde følgende fordeling. Fordelingen er inkl. fælles kampagner:

GWh	Elvarme	Boliger	Landbrug & gartneri	Industri	Handel & service og off. sektor	I alt
1996	7	16	3	30	12	68
1997	14	37	8	68	30	157
1998	28	61	14	110	52	265
1999	34	78	23	174	76	386
2000	38	100	33	244	103	519

Tabel 5 Besparelserne fra DSM-plan '95 fordelt på DEF-hovedkategorier.

I 1996 realiserede selskaberne 107 GWh, og selskaberne forventer at realisere 116 GWh i 1997 (kapitel 2). Med en gennemsnitlig levetid på 5 år giver det følgende skitserede besparelsesprofil med ca. 650 GWh i år 2002.

Figur 1 Effekten af de realiserede besparelser i 1996 og de forventede realiserede besparelser i 1997 sammenholdt med DSM-plan '97.

1.1 Samlet DSM-plan for Jylland/Fyn inkl. fælles kampagner

Kasserapport

DSM-plan rapport DefNr=0 Initialer=RV Titel=total2

IRP-teststørrelser

	Indtægt 1000 kr	Udgift 1000 kr	Diff 1000 kr	BCR
Privatekonomi	21.598.132	933.897	20.664.234	23,13
Elselskabets ressourceanvendelse	1.390.202	542.600	847.602	2,56
Påvirkning af elpris	1.390.202	2.231.460	-841.258	0,62
Samfundsøkonomi	7.339.171	1.546.011	5.793.160	4,75
Elsidens ressourceanvendelse	Øre pr. sparet kWh			13,0718
Påvirkning af elpris	Øre pr. solgte kWh til segmentet			0,3250
	Øre pr. solgte kWh til forsyningsområdet			0,3250
Samfundets ressourceanvendelse	Øre pr. sparet kWh			37,6961

Ressourcebesparelser

Besparelspotentiale i beregningsper.	37.132.166	Miljøeffekter(nutidsværdi)	
Samlede ressourcebesparelser		CO2 reduktion	17.995.695 ton
Totale elbesparelser MWh	6.736.384	SO2 reduktion	19.832 ton
Vandbesparelser(m3)	17.264.644	NOx reduktion	57.552 ton
Primærenergi i elbesparelser(MWh)	16.840.960		
Primærenergi i Andre energiformer(MWh)	50.579.719	Miljønegletal	
Samlede primærenergibesparelser	67.420.679	CO2-skyggepris	-476 Kr/ton

Kasseregnskab

Nuværdier	Driftsbesparelse 1000 kr	Merinvestering 1000 kr	Difference 1000 kr
Forbruger (Rentesats: 5 %)			
Merinvestering DSM incl rådgivning		1.110.445	
Tilskud		-176.548	
Elbesparelser	3.273.189		
Øvrige forbrugsbesparelser	18.346.940		
Sparede vedligeholdelsesudgifter	-21.997		
Total forbruger	21.598.132	933.897	20.664.234
Elselskab (Rentesats: 5 %)			
Programomkost.		559.455	
Samlet tilskud		55	
Betalt rådgivning m.m.		-16.910	
Programomkostninger		542.600	
Sparede marginalomkostninger	1.390.202		
Mistet indtægt	-1.688.860		
Dækningsbidrag	-298.658		
Total elselsskab	-298.658	542.600	-841.258
Stat (Rentesats: 5 %)			
Moms af investering		-106.979	
Tilskud til investering		176.493	
Statens merinvestering		69.514	
Mistet elafgift	-1.277.414		
Mistet afgift på øvrige besparelser	-6.541.030		
Mistet moms af elbesparelser	-306.915		
Mistet moms af øvrige besparelser	-3.544.924		
Mistet moms på vedligehold	3.267		
Total stat	-11.667.016	69.514	-11.736.530
Øvrige parter			
Mistede indtægter af øvrige forbrug	-8.260.986		
Sparede marginalomkostninger	5.552.606		
Total øvrige parter	-2.708.380		
Subtotal	6.924.078	1.546.011	5.378.067
Renteudligning	0	0	0
Snæver samfundsøkonomi (Rentesats: 5 %)	6.924.078	1.546.011	5.378.067
Eksterne virkninger	415.093		415.093
Samfundsøkonomi (Rentesats: 5 %)	7.339.171	1.546.011	5.793.160

Outputtabel

DSM-plan: De(N)=I Initia=RV Tid=tot=2		1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bespar_indels	MWh	86	12.280	117.234	106.702	99.703	97.599	94.226	92.055	91.247	85.152	36.814	30.811	3.936	3.801	3.670	3.449	3.098	3.284	3.148	3.092	3.032
Bespar_indels_leveld	MWh	860	111.460	931.065	829.036	749.117	725.206	703.894	683.198	646.029	610.638	312.931	248.588	16.930	16.525	15.477	13.353	12.333	9.828	9.422	9.252	9.072
Merinvest_dsm	kr	143	14.699	182.461	186.036	157.352	138.695	133.827	121.167	119.983	117.357	68.424	54.600	22.817	20.031	16.941	13.779	18.211	22.351	19.587	15.449	-165.196
Omkost_kurde_prog	kr	0	0	2.489	2.528	2.980	2.614	2.806	2.500	1.959	1.933	1.412	1.392	259	221	183	145	107	61	0	0	0
Moms_meromkost	kr	1	853	22.940	21.396	19.866	14.706	14.266	11.568	11.657	11.535	6.622	6.510	1.389	874	471	109	123	853	920	721	-13.924
Meromkost_vedtaget_dsm	kr	0	0	319	643	961	1.244	1.532	1.733	1.938	2.107	2.284	2.454	2.391	2.305	2.248	2.195	2.148	2.078	2.009	1.972	0
Moms_vedtaget	kr	0	0	0	57	117	175	231	285	308	354	374	393	392	391	389	387	385	378	371	363	0
Tilsk_selskab_ialt	kr	0	0	0	8	7	7	8	7	7	7	7	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilsk_stat_ialt	kr	0	0	33.764	34.238	34.334	23.538	23.530	18.113	18.225	19.729	10.439	10.327	399	438	503	490	803	51	39	19	0
Ebespar_ialt	MWh	86	12.366	128.826	124.117	307.185	379.519	441.805	482.491	517.526	543.331	523.723	501.144	448.256	404.854	365.489	338.709	314.734	291.048	268.083	242.389	0
Ebespar_potentiale	MWh	172.055	396.764	2.603.940	2.552.480	2.413.188	2.395.733	2.390.183	2.376.597	2.366.002	2.344.392	2.235.589	2.188.937	1.991.492	1.938.919	1.674.086	1.561.588	1.525.598	1.358.186	1.324.446	1.221.627	0
Bespar_vand	m3	0	0	488.074	704.482	869.931	997.961	1.107.063	1.217.415	1.316.053	1.397.646	1.459.091	1.426.513	1.343.447	1.109.527	926.489	790.840	673.801	569.886	477.821	388.593	0
Vaerdi_ebespar_lari	kr	32	4.838	51.216	90.885	124.921	154.752	180.742	196.056	212.723	223.480	214.108	203.827	181.689	163.335	146.934	136.648	127.489	118.208	109.199	99.083	0
Vaerdi_ebespar_marginal	kr	27	3.614	42.286	74.102	101.538	127.453	150.916	164.224	175.888	183.970	176.224	167.769	149.301	134.029	120.405	111.876	104.239	96.453	88.941	80.498	0
Vaerdi_deltag_ialt	kr	14	3.599	40.012	71.171	97.139	117.868	135.916	147.019	157.291	164.885	158.423	151.968	136.460	123.552	112.062	104.712	98.048	91.254	84.778	77.612	0
Primaer_oevrige_forbrug	MWh	0	0	848.786	1.602.169	2.282.228	2.891.341	3.429.069	3.878.451	4.251.292	4.550.555	4.911.514	5.189.787	4.366.633	3.590.989	2.888.234	2.244.418	1.658.955	1.156.211	630.737	208.329	0
Moms_ebespar_ialt	kr	0	1.060	11.053	19.197	24.761	29.068	32.860	34.698	36.944	38.410	36.447	35.049	31.541	28.459	25.835	24.495	23.307	22.181	21.059	19.858	0
Vaerdi_oevrige_daglt	kr	0	0	173.939	326.993	464.887	588.504	698.073	790.533	867.670	929.067	1.003.220	1.059.925	893.916	736.469	593.978	463.706	345.329	243.246	136.752	51.039	0
Vaerdi_oevrige_marginal	kr	0	0	125.340	244.128	358.145	468.418	572.236	666.240	748.044	820.052	885.427	935.848	788.405	649.252	523.062	407.393	302.210	211.754	117.094	40.966	0
Vaerdi_oevrige_lari	kr	0	0	188.396	366.877	539.140	703.630	858.454	997.200	1.118.270	1.223.737	1.319.853	1.393.575	1.171.185	961.534	771.545	597.329	438.819	303.351	161.503	47.469	0
Moms_oevrige_bespar	kr	0	0	87.324	166.812	240.828	308.707	373.440	429.918	478.751	518.265	550.072	593.638	498.204	407.891	325.898	250.690	181.970	123.389	62.555	13.920	0
Var_inklusi_ialt	kr	0	2.888	48.957	49.130	47.088	47.093	45.973	43.897	42.827	38.888	21.003	16.380	2.785	1.455	1.094	819	777	336	120	120	0
Fast_omkost_andel	kr	1.370	12.691	39.978	32.486	31.847	31.278	31.276	30.750	30.750	30.632	19.158	18.937	2.806	2.806	2.806	2.806	2.806	2.588	2.588	2.588	0
CO2_netstat_emis	ton	62	8.565	315.535	581.518	815.217	1.025.780	1.210.479	1.357.771	1.478.278	1.575.648	1.658.171	1.717.510	1.462.982	1.227.415	1.014.018	824.755	652.928	503.155	347.933	218.363	0
SO2_netstat_emis	ton	0	5	341	634	896	1.131	1.338	1.507	1.649	1.760	1.875	1.961	1.659	1.378	1.124	895	687	507	320	167	0
NOx_netstat_emis	ton	0	5	974	1.826	2.595	3.283	3.891	4.396	4.816	5.151	5.535	5.929	4.914	4.056	3.279	2.572	1.929	1.375	797	330	0
Tidstribning	timer	0	0	129.516	134.951	137.601	137.565	134.513	128.843	125.570	113.949	59.214	44.644	5.292	2.932	1.804	1.144	1.041	911	664	333	288

1.2 Samlet DSM-plan for selskabsspecifikke planer

Kasserapport

DSM-plan rapport DefNr=0 Initialer=RV Titel=ELFOR3

IRP-teststørrelser

	Indtægt 1000 kr	Udgift 1000 kr	Diff 1000 kr	BCR
Privatøkonomi	21.343.966	892.092	20.451.874	23,93
Elselskabets ressourceanvendelse	1.306.226	512.938	793.288	2,55
Påvirkning af elpris	1.306.226	2.095.804	-789.578	0,62
Samfundsøkonomi	7.222.282	1.478.182	5.744.100	4,89
Elsidens ressourceanvendelse	Øre pr. sparet kWh			13,1806
Påvirkning af elpris	Øre pr. solgte kWh til segmentet			0,3304
	Øre pr. solgte kWh til forsyningsområdet			0,3304
Samfundets ressourceanvendelse	Øre pr. sparet kWh			38,4650

Ressourcebesparelser

Besparelspotentiale i beregningsper.	32.208.001	Miljøeffekter(nutidsværdi)	
Samlede ressourcebesparelser		CO2 reduktion	17.729.242 ton
Totale elbesparelser MWh	6.365.363	SO2 reduktion	19.662 ton
Vandbesparelser(m3)	16.778.803	NOx reduktion	57.334 ton
Primærenergi i elbesparelser(MWh)	15.913.408		
Primærenergi i Andre energiformer(MWh)	50.515.123	Miljønøgletal	
Samlede primærenergibesparelser	66.428.531	CO2-skyggepris	-482 Kr/ton

Kasseregnskab

Nuværdier	Driftsbesparelse 1000 kr	Merinvestering 1000 kr	Difference 1000 kr
Forbruger (Rentesats: 5 %)			
Merinvestering DSM incl rådgivning		1.068.517	
Tilskud		-176.425	
Elbesparelser	3.039.369		
Øvrige forbrugsbesparelser	18.326.594		
Sparede vedligeholdsudgifter	-21.997		
Total forbruger	21.343.966	892.092	20.451.874
Elselskab (Rentesats: 5 %)			
Programomkost.		529.674	
Samlet tilskud		55	
Betalt rådgivning m.m.		-16.790	
Programomkostninger		512.938	
Sparede marginalomkostninger	1.306.226		
Mistet indtægt	-1.582.868		
Dækningsbidrag	-276.640		
Total elselsskab	-276.640	512.938	-789.578
Stat (Rentesats: 5 %)			
Moms af investering		-103.219	
Tilskud til investering		176.370	
Statens merinvestering		73.151	
Mistet elafgift	-1.180.897		
Mistet afgift på øvrige besparelser	-6.531.341		
Mistet moms af elbesparelser	-275.606		
Mistet moms af øvrige besparelser	-3.544.813		
Mistet moms på vedligehold	3.267		
Total stat	-11.529.390	73.151	-11.602.541
Øvrige parter			
Mistede indtægter af øvrige forbrug	-8.250.440		
Sparede marginalomkostninger	5.545.624		
Total øvrige parter	-2.704.816		
Subtotal	6.833.120	1.478.182	5.354.938
Renteudligning	0	0	0
Snæver samfundsøkonomi (Rentesats: 5 %)	6.833.120	1.478.182	5.354.938
Eksterne virkninger	389.162		389.162
Samfundsøkonomi (Rentesats: 5 %)	7.222.282	1.478.182	5.744.100

Outputtabel

DSM-plan: DelNr=0 Initialer=RV Tref=ELFOR3

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Bespar_rdsats	MWh	11	103.809	102.397	101.249	97.348	93.975	91.975	91.168	85.073	36.914	30.811	3.936	3.801	3.670	3.449	3.098	3.284	3.148	3.092	3.032
Bespar_rdsats_levelid	MWh	114	799.235	787.576	779.808	721.145	699.636	652.407	645.240	639.848	312.931	248.588	16.930	16.525	15.477	13.393	12.333	9.828	9.422	9.252	9.072
Merinvest_dsm	kr	60	165.222	161.111	159.660	138.275	133.405	121.092	119.907	117.281	68.947	50.971	19.174	17.691	15.752	13.779	18.211	22.351	19.587	15.449	-162.887
Omkost_kunde_prog	kr	0	2.470	2.509	2.560	2.595	2.587	2.480	1.680	1.913	1.412	1.392	259	221	183	145	107	61	0	0	0
Moms_meromkost	kr	0	21.510	20.323	19.848	14.632	14.192	11.658	11.657	11.534	6.622	5.740	615	378	219	109	123	853	920	721	-13.436
Meromkost_vedtaget_dsm	kr	0	319	643	951	1.244	1.532	1.733	1.938	2.107	2.284	2.454	2.381	2.335	2.248	2.196	2.148	2.078	2.009	1.972	0
Moms_vedtaget_dsm	kr	0	57	117	175	231	285	308	331	354	374	393	392	391	389	387	385	378	371	363	0
Tilsk_selskab_laf	kr	0	8	7	7	7	8	7	7	7	7	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilsk_stat_laf	kr	0	33.744	34.218	34.314	23.919	23.510	18.093	18.205	19.709	10.439	10.327	399	438	503	490	803	51	39	19	0
Ebespar_laf	MWh	11	103.204	193.484	275.054	346.788	409.490	451.042	487.415	514.976	497.576	483.388	438.448	385.752	356.675	329.974	306.078	282.471	259.585	233.970	0
Ebespar_potentiale	MWh	228	2.049.644	2.054.724	2.042.520	2.033.557	2.034.624	2.029.558	2.025.851	2.012.583	1.911.687	1.872.538	1.855.808	1.811.140	1.607.342	1.602.049	1.473.265	1.313.058	1.286.523	1.190.910	0
Bespar_vard	m3	0	483.062	694.476	854.931	977.977	1.082.073	1.187.418	1.281.061	1.357.656	1.414.103	1.381.525	1.302.273	1.072.160	892.912	761.046	647.909	548.897	461.829	377.594	0
Vaerd_ebespar_larf	kr	4	41.155	78.361	111.900	141.404	167.112	183.823	200.318	211.806	203.390	196.454	177.464	159.410	143.128	132.871	123.741	114.490	105.511	95.425	0
Vaerd_ebespar_marginal	kr	3	34.132	64.156	91.410	116.905	140.315	153.907	166.001	174.658	167.635	161.874	146.074	131.004	117.593	109.000	101.389	93.629	86.143	77.726	0
Vaerd_elafgift_larf	kr	5	31.514	59.869	85.316	105.750	124.040	135.558	146.421	154.821	149.316	145.248	131.875	119.257	107.874	100.540	93.892	87.112	80.652	73.502	0
Primær_øvrige_forbrug	MWh	0	848.066	1.600.730	2.280.075	2.888.473	3.425.483	3.874.146	4.246.270	4.544.818	4.905.059	5.183.331	4.360.896	3.585.969	2.883.929	2.240.826	1.656.089	1.154.054	629.297	207.656	0
Moms_ebespar_larf	kr	0	8.615	15.635	21.089	25.277	29.005	31.188	33.649	35.451	33.886	32.857	29.623	26.655	24.070	22.730	21.543	20.417	19.306	18.095	0
Vaerd_øvrige_digift	kr	0	173.764	326.643	464.362	587.805	697.200	789.485	866.447	927.670	1.001.648	1.058.353	892.512	735.232	592.508	462.803	344.593	242.584	136.365	50.827	0
Vaerd_øvrige_marginal	kr	0	125.232	243.905	358.401	467.946	571.629	655.491	747.949	819.005	884.250	934.670	787.358	648.335	522.275	406.736	301.683	211.359	116.829	40.832	0
Vaerd_øvrige_larf	kr	0	188.232	365.540	538.620	702.917	857.537	996.068	1.116.917	1.222.157	1.317.887	1.391.797	1.189.604	950.190	770.357	556.336	438.023	302.752	161.102	47.265	0
Moms_øvrige_bespar	kr	0	87.323	166.808	240.822	309.659	373.430	429.906	478.737	518.248	559.994	593.919	498.188	407.876	325.885	250.880	181.952	123.393	62.551	13.918	0
Var_omkost_larf	kr	0	45.946	46.110	46.939	46.953	45.844	43.878	42.808	38.869	20.469	15.857	2.260	1.455	1.084	819	777	336	120	120	0
Fast_omkost_andel	kr	51	33.178	31.806	31.737	31.168	31.166	30.750	30.750	30.632	19.158	18.937	2.806	2.806	2.806	2.806	2.568	2.568	2.568	2.568	2.568
CO2_nedstat_emis	ton	8	297.644	559.649	792.974	1.002.918	1.187.835	1.334.971	1.456.915	1.555.255	1.639.106	1.704.115	1.454.955	1.220.049	1.007.028	818.006	646.421	495.990	341.910	212.393	0
SO2_nedstat_emis	ton	0	330	621	883	1.117	1.323	1.493	1.635	1.747	1.862	1.951	1.653	1.373	1.119	880	683	503	316	163	0
NOx_nedstat_emis	ton	0	963	1.812	2.579	3.267	3.874	4.378	4.798	5.134	5.518	5.815	4.994	4.047	3.271	2.584	1.922	1.369	792	326	0
Tidsforbrug	timer	0	129.178	134.614	137.264	137.128	134.177	128.794	125.521	113.900	59.194	44.644	5.292	2.932	1.894	1.144	1.041	911	664	333	288

1.3 Fælles kampagner

Kasserapport

DSM-plan rapport DefNr=0 Initialer=RV Titel=Fælleskamp

IRP-teststørrelser

	Indtægt 1000 kr	Udgift 1000 kr	DH# 1000 kr	BCR
Privatøkonomi	219.964	38.837	181.127	5,66
Elselskabets ressourceanvendelse	79.192	28.703	50.488	2,76
Påvirkning af elpris	79.192	128.630	-49.438	0,62
Samfundsøkonomi	103.642	64.224	39.418	1,61
Elsidens ressourceanvendelse	Øre pr. sparet kWh			11,7396
Påvirkning af elpris	Øre pr. solgte kWh til segmentet			0,0191
	Øre pr. solgte kWh til forsyningsområdet			0,0191
Samfundets ressourceanvendelse	Øre pr. sparet kWh			26,2673

Ressourcebesparelser

Besparelspotentiale i beregningsper.	4.593.312	Miljøeffekter(nutidsværdi)	
Samlede ressourcebesparelser		CO2 reduktion	233.589 ton
Totale elbesparelser MWh	347.416	SO2 reduktion	139 ton
Vandbesparelser(m3)	0	NOx reduktion	139 ton
Primærenergi i elbesparelser(MWh)	868.541		
Primærenergi i Andre energiformer(MWh)	0	Miljønegletal	
Samlede primærenergi besparelser	868.541	CO2-skyggepris	-91 Kr/ton

Kasseregnskab

Nuværdier	Driftsbesparelse 1000 kr	Merinvestering 1000 kr	Difference 1000 kr
Forbruger (Rentesats: 5 %)			
Merinvestering DSM incl rådgivning		38.837	
Tilskud		0	
Elbesparelser	219.964		
Øvrige forbrugsbesparelser	0		
Sparede vedligeholdsgiffter	0		
Total forbruger	219.964	38.837	181.127
Elselskab (Rentesats: 5 %)			
Programomkost.		28.703	
Samlet tilskud		0	
Betalt rådgivning m.m.		0	
Programomkostninger		28.703	
Sparede marginalomkostninger	79.192		
Mistet indtægt	-99.926		
Dækningsbidrag	-20.735		
Total elselsskab	-20.735	28.703	-49.438
Stat (Rentesats: 5 %)			
Moms af investering		-3.317	
Tilskud til investering		0	
Statens merinvestering		-3.317	
Mistet elafgift	-90.893		
Mistet afgift på øvrige besparelser	0		
Mistet moms af elbesparelser	-29.145		
Mistet moms af øvrige besparelser	0		
Mistet moms på vedligehold	0		
Total stat	-120.038	-3.317	-116.721
Øvrige parter			
Mistede indtægter af øvrige forbrug	0		
Sparede marginalomkostninger	0		
Total øvrige parter	0		
Subtotal	79.192	64.224	14.968
Renteudligning	0	0	0
Snæver samfundsøkonomi (Rentesats: 5 %)	79.192	64.224	14.968
Eksterne virkninger	24.450		24.450
Samfundsøkonomi (Rentesats: 5 %)	103.642	64.224	39.418

Outputtabel

DSM-plan: DelN=0 Initialer=RV Træf=Falkeskamp		1995	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bespar_indsats	MWh	85	12.259	12.275	3.152	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bespar_indsats_level	MWh	860	111.346	111.440	20.175	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Merinvest	kr	143	14.639	14.661	2.340	1.190	0	0	0	0	0	0	3.629	3.643	2.340	1.190	0	0	0	0	0	2.289
Omkost_turde_prog	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Moms_meromkost	kr	1	853	855	497	253	0	0	0	0	0	0	770	773	497	253	0	0	0	0	0	-482
Meromkost_redigeth_dem	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Moms_vedligehold	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tæsk_selskab_iat	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tæsk_stat_iat	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ebespar_iat	MWh	85	12.355	24.472	28.930	31.375	31.844	31.057	30.113	28.697	26.861	24.572	16.184	8.315	7.687	7.478	7.478	7.478	7.478	7.478	7.478	0
Ebespar_potentiale	MWh	172.005	395.537	387.006	377.400	367.991	359.490	352.853	344.734	337.451	329.105	321.201	313.295	132.984	125.079	84.044	58.839	49.633	42.427	35.221	28.016	0
Bespar_vand	m3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_ebespar_lart	kr	32	4.804	9.597	11.652	12.716	12.941	12.622	12.247	11.829	11.058	10.083	6.739	3.620	3.349	3.259	3.259	3.259	3.259	3.259	3.259	0
Vaerd_ebespar_marginal	kr	27	3.811	7.786	9.212	9.959	10.228	10.191	9.882	9.427	8.827	8.078	5.325	2.741	2.536	2.468	2.468	2.468	2.468	2.468	2.468	0
Vaerd_adapt_iat	kr	14	3.553	7.961	10.254	11.543	11.745	11.411	10.971	10.374	9.553	8.590	6.213	4.073	3.799	3.708	3.708	3.708	3.708	3.708	3.708	0
Primaer_oerpe_torbrug	MWh	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Moms_ebespar_iat	kr	0	1.050	2.221	3.102	3.558	3.651	3.511	3.336	3.118	2.783	2.383	2.015	1.741	1.627	1.589	1.589	1.589	1.589	1.589	1.589	0
Vaerd_oerpe_agit	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_oerpe_marginal	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_oerpe_lart	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Moms_oerpe_bespar	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaer_omkost_iat	kr	0	2.888	2.881	2.880	0	0	0	0	0	0	0	525	524	525	0	0	0	0	0	0	0
Fast_omkost_andel	kr	1.370	12.640	6.640	570	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CO2_nesat_emis	ton	62	8.657	16.878	19.905	21.164	21.427	20.655	20.170	19.097	17.887	16.318	10.747	5.522	5.105	4.966	4.966	4.966	4.966	4.966	4.966	0
SO2_nesat_emis	ton	0	5	10	12	13	13	12	12	11	11	10	6	3	3	3	3	3	3	3	3	0
NOx_nesat_emis	ton	0	5	10	12	13	13	12	12	11	11	10	6	3	3	3	3	3	3	3	3	0
Tæstforbrug	ton	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.3.1 Projekt Vask

Kasserapport

DSM rapport

Programnøgle=Projvask Defnr=0 Titel=Projekt Vask, kampagne 1998-2000

IRP-teststørrelser

	Indtægt 1000 kr	Udgift 1000 kr	Diff 1000 kr	BCR
Privatekonomi	63.598	0	63.598	63.597,74
Elselskabets ressourceanvendelse	19.735	10.333	9.402	1,91
Påvirkning af elpris	19.735	38.316	-18.581	0,54
Samfundsøkonomi	25.881	10.333	15.548	2,50
Elskabets ressourceanvendelse	Øre pr. sparet kWh			16,8119
Påvirkning af elpris	Øre pr. solgte kWh til segmentet			0,0174
	Øre pr. solgte kWh til forsyningsområdet			0,0069
Samfundets ressourceanvendelse	Øre pr. sparet kWh			16,8119
Simpel tilbagebetalingstid				

Ressourcebesparelser

Besparelspotentiale i beregningsper.	754.053	Miljøeffekter (nutidsværdi)	
Samlede ressourcebesparelser		CO2 reduktion	54.331 ton
Totale elbesparelser MWh	80.538	SO2 reduktion	32 ton
Vandbesparelser(m3)	0	NOx reduktion	32 ton
Primærenergi i elbesparelser(MWh)	201.346		
Primærenergi i Andre energiformer(MWh)	0	Miljønegletal	
Samlede primærenergi besparelser	201.346	CO2-skyggepris	-226 Kr/ton

Kasseregnskab

Nuværdier	Driftsbesparelse 1000 kr	Merinvestering 1000 kr	Difference 1000 kr
Forbruger (Rentesats: 5 %)			
Merinvestering DSM incl rådgivning		0	
Tilskud		0	
Elbesparelser	63.598		
Øvrige forbrugsbeparelser	0		
Sparede vedligeholdelsesudgifter	0		
Total forbruger	63.598	0	63.598
Elselskab (Rentesats: 5 %)			
Programomkost.		10.333	
Samlet tilskud		0	
Betalt rådgivning m.m.		0	
Programomkostninger		10.333	
Sparede marginalomkostninger	19.735		
Mistet indtægt	-25.983		
Dækningsbidrag	-6.249		
Total elselsskab	-6.249	10.333	-16.581
Stat (Rentesats: 5 %)			
Moms af investering		0	
Tilskud til investering		0	
Statens merinvestering		0	
Mistet elafgift	-26.618		
Mistet afgift på øvrige besparelser	0		
Mistet moms af elbesparelser	-10.996		
Mistet moms af øvrige besparelser	0		
Mistet moms på vedligehold	0		
Total stat	-37.614	0	-37.614
Øvrige parter			
Mistede indtægter af øvrige forbrug	0		
Sparede marginalomkostninger	0		
Total øvrige parter	0		
Subtotal	19.735	10.333	9.402
Renteudligning	0	0	0
Snæver samfundsøkonomi (Rentesats: 5 %)	19.735	10.333	9.402
Eksterne virkninger	6.146		6.146
Samfundsøkonomi (Rentesats: 5 %)	25.881	10.333	15.548

Outputtabel

DSM-program: Programtype=Foyast Defn=0 Titel=Projekt Vask, kampagne 1998-2000

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bespar_indsats	MWh	3.150	3.143	3.152	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bespar_indsats_levelid	MWh	20.160	20.113	20.175	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Merinvest_dsm	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Omkost_kunde_prog	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mons_meromkost	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Meromkost_vedligeh_dsm	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mons_vedligehold	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilsk_selskab_ialt	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilsk_sta_ialt	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ebespar_ialt	MWh	3.150	6.135	8.973	10.594	11.053	10.276	7.916	6.080	3.877	2.085	837	209	0	0	0	0	0	0	0
Ebespar_potentiale	MWh	62.301	61.454	60.948	60.006	59.244	58.627	57.926	56.625	55.926	55.227	54.528	53.829	0	0	0	0	0	0	0
Bespar_vand	m3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_ebespar_ialt	kr	1.287	2.530	3.782	4.468	4.688	4.341	3.945	2.625	1.674	904	361	90	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_ebespar_marginal	kr	967	1.944	2.845	3.359	3.514	3.358	3.050	1.969	1.268	685	274	68	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_elafgrift_ialt	kr	1.213	2.624	3.896	4.630	4.833	4.489	4.071	2.654	1.693	915	365	91	0	0	0	0	0	0	0
Primær_øvrige_forbrug	MWh	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mons_ebespar_ialt	kr	526	1.066	1.610	1.901	1.994	1.844	1.435	1.101	702	379	151	38	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_øvrige_afgrift	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_øvrige_marginal	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_øvrige_ialt	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mons_øvrige_bespar	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Va_omkost_ialt	kr	2.888	2.881	2.890	0	0	0	0	0	525	524	525	0	0	0	0	0	0	0	0
Fast_omkost_andel	kr	570	570	570	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CO2_netsat_andel	ton	2.207	4.231	6.174	7.146	7.444	6.901	5.268	4.049	2.575	1.391	556	139	0	0	0	0	0	0	0
SO2_netsat_emis	ton	1	2	4	4	4	4	3	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NOx_netsat_emis	ton	1	2	4	4	4	4	3	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tidstoring	timer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.3.2 Sparemotor

Kasserapport

DSM rapport

Programnøgle=Rvmotor Defnr=0 Titel=Sparemotorkampagnen

IRP-teststørrelser

	Indtægt 1000 kr	Udgift 1000 kr	Diff 1000 kr	BCR
Privatskøkonomi	62.436	20.776	41.660	3,01
Elselskabets ressourceanvendelse	32.431	3.917	28.514	8,28
Påvirkning af elpris	32.431	42.232	-9.801	0,77
Samfundsøkonomi	42.464	24.540	17.923	1,73
Elsdødens ressourceanvendelse	Øre pr. sparet kWh			3,9047
Påvirkning af elpris	Øre pr. solgte kWh til segmentet			0,0063
	Øre pr. solgte kWh til forsyningsområdet			0,0038
Samfundets ressourceanvendelse	Øre pr. sparet kWh			24,4610
Simpel tilbagebetalingstid				3,11

Ressourcebesparelser

Besparelspotentiale i beregningsper.	2.074.904	Miljøeffekter(nutidsværdi)	
Samlede ressourcebesparelser		CO2 reduktion	89.726 ton
Totalt elbesparelser MWh	133.030	SO2 reduktion	53 ton
Vandbesparelser(m3)	0	NOx reduktion	53 ton
Primærenergi i elbesparelser(MWh)	332.576		
Primærenergi i Andre energiformer(MWh)	0	Miljønegativitet	
Samlede primærenergi besparelser	332.576	CO2-skyggepris	-116 Kr/ton

Kasseregnskab

Nuværdier	Driftsbesparelse 1000 kr	Merinvestering 1000 kr	Difference 1000 kr
Forbruger (Rentesats: 5 %)			
Merinvestering DSM incl rådgivning		20.776	
Tilskud		0	
Elbesparelser	62.436		
Øvrige forbrugsbesparelser	0		
Sparede vedligeholdsudgifter	0		
Total forbruger	62.436	20.776	41.660
Elselskab (Rentesats: 5 %)			
Programomkost.		3.917	
Samlet tilskud		0	
Betalt rådgivning m.m.		0	
Programomkostninger		3.917	
Sparede marginalomkostninger	32.431		
Mistet indtægt	-38.315		
Dækningsbidrag	-5.883		
Total elselsskab	-5.883	3.917	-9.801
Stat (Rentesats: 5 %)			
Moms af investering		-153	
Tilskud til investering		0	
Statens merinvestering		-153	
Mistet elafgift	-23.430		
Mistet afgift på øvrige besparelser	0		
Mistet moms af elbesparelser	-691		
Mistet moms af øvrige besparelser	0		
Mistet moms på vedligehold	0		
Total stat	-24.121	-153	-23.968
Øvrige parter			
Mistede indtægter af øvrige forbrug	0		
Sparede marginalomkostninger	0		
Total øvrige parter	0		
Subtotal	32.431	24.540	7.891
Renteudligning	0	0	0
Snæver samfundsøkonomi (Rentesats: 5 %)	32.431	24.540	7.891
Eksterne virkninger	10.032		10.032
Samfundsøkonomi (Rentesats: 5 %)	42.464	24.540	17.923

Outputtabel

DSM-program: Programtype=Rimotor Delnr=0 Titel=Sparnotekampagnen

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bespar_instds	MWh	86	6.607	6.610	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bespar_instds_levelid	MWh	860	66.065	66.105	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Merinvest_dem	kr	143	11.011	11.017	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Omkost_kunde_prog	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Moms_meromkost	kr	1	82	81	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Meromkost_redigeh_dem	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Moms_redigehold	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tekst_selskab_jalt	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tekst_stat_jalt	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ebespar_jalt	MWh	66	6.603	13.303	13.303	13.303	13.303	13.303	13.303	13.303	13.217	6.610	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ebespar_potentiale	MWh	172.005	176.174	175.112	172.726	172.071	172.735	172.660	172.436	172.408	172.408	172.408	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bespar_vand	m3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_ebespar_tarf	kr	32	2.462	4.962	5.036	5.064	5.095	5.117	5.154	5.184	5.151	2.576	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_ebespar_marginal	kr	27	2.065	4.231	4.237	4.237	4.364	4.364	4.370	4.370	4.342	2.172	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_elidgt_jalt	kr	14	1.276	2.894	3.067	3.203	3.212	3.194	3.204	3.200	3.180	1.590	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Primaer_oerlige_lobtug	MWh	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Moms_ebespar_jalt	kr	0	42	90	91	92	93	92	93	93	92	46	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_oerlige_elgt	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_oerlige_marginal	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_oerlige_tarf	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Moms_oerlige_bespar	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Var_onkost_jalt	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fast_onkost_andel	kr	1.370	1.370	1.370	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CO2_redsat_emis	ton	62	4.688	9.175	9.153	8.973	8.933	8.911	8.853	8.858	8.777	4.390	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SO2_redsat_emis	ton	0	3	5	5	5	5	5	5	5	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NOx_redsat_emis	ton	0	3	5	5	5	5	5	5	5	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tidstofbrug	time	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.3.3 Sparepærer

Kasserapport

DSM rapport

Programnægle=pære Defnr=0 Titel=Sparepærerkampagne

IRP-teststørrelser

	Indtægt 1000 kr	Udgift 1000 kr	Diff 1000 kr	BCR
Privatøkonomi	93.930	18.061	75.869	5,20
Elselskabets ressourceanvendelse	27.025	14.454	12.572	1,87
Påvirkning af elpris	27.025	50.081	-23.056	0,54
Samfundøkonomi	35.297	29.351	5.946	1,20
Elskabens ressourceanvendelse	Øre pr. sparet kWh			17,4738
Påvirkning af elpris	Øre pr. solgte kWh til segmentet			0,0313
	Øre pr. solgte kWh til forsyningsområdet			0,0096
Samfundets ressourceanvendelse	Øre pr. sparet kWh			35,4837
Simpel tilbagebetalingstid				1,87

Ressourcebesparelser

Besparelespotentiale i beregningsper.	1.784.355	Miljøeffekt(er(nutidsværdi))	
Samlede ressourcebesparelser		CO2 reduktion	89.532 ton
Totalt elbesparelser MWh	133.848	SO2 reduktion	54 ton
Vandbesparelser(m3)	0	NOx reduktion	54 ton
Primærenergi i elbesparelser(MWh)	334.620		
Primærenergi i Andre energiformer(MWh)	0	Miljønegletal	
Samlede primærenergi besparelser	334.620	CO2-skyggepris	42 Kr/ton

Kasseregnskab

Nuværdier	Driftsbesparelse 1000 kr	Merinvestering 1000 kr	Difference 1000 kr
Forbruger (Rentesats: 5 %)			
Merinvestering DSM incl rådgivning		18.061	
Tilskud		0	
Elbesparelser	93.930		
Øvrige forbrugsbesparelser	0		
Sparede vedligeholdelsesudgifter	0		
Total forbruger	93.930	18.061	75.869
Elselskab (Rentesats: 5 %)			
Programomkost.		14.454	
Samlet tilskud		0	
Betalt rådgivning m.m.		0	
Programomkostninger		14.454	
Sparede marginalomkostninger	27.025		
Mistet indtægt	-35.628		
Dækningsbidrag	-8.603		
Total elselsskab	-8.603	14.454	-23.056
Stat (Rentesats: 5 %)			
Moms af investering		-3.164	
Tilskud til investering		0	
Statens merinvestering		-3.164	
Mistet elafgift	-40.845		
Mistet afgift på øvrige besparelser	0		
Mistet moms af elbesparelser	-17.458		
Mistet moms af øvrige besparelser	0		
Mistet moms på vedligehold	0		
Total stat	-58.302	-3.164	-55.138
Øvrige parter			
Mistede indtægter af øvrige forbrug	0		
Sparede marginalomkostninger	0		
Total øvrige parter	0	0	0
Subtotal	27.025	29.351	-2.325
Renteudligning	0	0	0
Snæver samfundøkonomi (Rentesats: 5 %)	27.025	29.351	-2.325
Eksterne virkninger	8.272		8.272
Samfundøkonomi (Rentesats: 5 %)	35.297	29.351	5.946

Outputtabel

DSM-program: Programtype=pæde Deft=D Tiet-Sparekalkulation		1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bespar_indats	MWh	2.512	2.522	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bespar_indats_bveld	MWh	25.121	25.222	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Merinvest_dsm	kr	3.629	3.643	2.340	1.190	0	0	0	0	0	3.629	3.643	2.340	1.190	0	0	0	0	0	0	-2.289
Omkost_funde_prog	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Monst_meromkost	kr	771	774	497	253	0	0	0	0	0	770	773	497	253	0	0	0	0	0	0	-482
Meromkost_vedliget_dsm	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Monst_vedliget_dsm	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tæst_selskab_ial	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tæst_std_ial	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ebespar_ial	MWh	2.512	5.034	6.654	7.478	7.478	7.478	7.478	7.478	7.478	7.478	7.478	7.478	7.478	7.478	7.478	7.478	7.478	7.478	7.478	0
Ebespar_potentiale	MWh	158.061	150.433	143.726	135.903	128.486	121.501	114.148	107.604	100.073	92.867	85.661	78.456	71.250	64.044	56.839	49.633	42.427	35.221	28.016	0
Bespar_vand	m3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_ebespar_larf	kr	1.045	2.094	2.833	3.184	3.186	3.186	3.186	3.259	3.259	3.259	3.259	3.259	3.259	3.259	3.259	3.259	3.259	3.259	3.259	0
Vaerd_ebespar_marginal	kr	779	1.611	2.129	2.393	2.393	2.468	2.468	2.468	2.468	2.468	2.468	2.468	2.468	2.468	2.468	2.468	2.468	2.468	2.468	0
Vaerd_elargit_ial	kr	1.104	2.463	3.291	3.710	3.709	3.709	3.706	3.710	3.708	3.708	3.708	3.708	3.708	3.708	3.708	3.708	3.708	3.708	3.708	0
Primær_øvrige_forbrug	MWh	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Monst_ebespar_ial	kr	492	1.045	1.401	1.574	1.574	1.574	1.573	1.590	1.589	1.589	1.589	1.589	1.589	1.589	1.589	1.589	1.589	1.589	1.589	0
Vaerd_øvrige_elgft	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_øvrige_marginal	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaerd_øvrige_larf	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Monst_øvrige_bespar	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaer_omkost_ial	kr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fast_omkost_andel	kr	10.700	4.700	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CO2_redsat_emis	ton	1.760	3.472	4.579	5.044	5.032	5.022	5.009	4.976	4.966	4.966	4.966	4.966	4.966	4.966	4.966	4.966	4.966	4.966	4.966	0
SO2_redsat_emis	ton	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	0
NOx_redsat_emis	ton	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	0
Tidforbrug	timer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bilag 2

Metode og forudsætninger

Metode og forudsætninger

I dette bilag beskrives de metoder og forudsætninger, der ligger til grund for resultaterne i DSM '97.

Indholdet er følgende:

1. Beregningsværktøjet SaveX
  - 1.1 Konceptet SaveX
  - 1.2 Grunddata
  - 1.3 Udvekslingsfunktion
  - 1.4 DSM-planer
2. Rapporter
  - 2.1 IRP-teststørrelser
  - 2.2 Ressourcebesparelser
  - 2.3 Kasseregnskab
  - 2.4 Beregningsprincipper
  - 2.5 Totalt og tilgængeligt marked
  - 2.6 DSM-indtrængning og -bestand
  - 2.7 Programrelateret DSM-bestand
  - 2.8 Scrapværdier
  - 2.9 Beregning af forbrugsbesparelser
  - 2.10 Værdi af forbrugsbesparelser
3. Økonomiske forudsætninger
  - 3.1 Generelle økonomiske forudsætninger
  - 3.2 El, tariffer, marginaler og afgifter
  - 3.3 Priser og afgifter på øvrige forbrugstyper
  - 3.4 Afgifter fordelt på kundegrupperne
  - 3.5 Emissioner
  - 3.6 Forbrugsstatistikker
4. Design af DSM-programmer
  - 4.1 Om DSM-designprocessen
  - 4.2 Generelle overvejelser, teknologi og enhed
  - 4.3 Marked
  - 4.4 Teknologi
  - 4.5 Programomkostninger
  - 4.6 Vurdering af indtrængning

1. Beregningsværktøjet SaveX

SaveX er et Windows-baseret DSM (Demand Side Management) beregnings- og planlægningsværktøj.

SaveX har erstattet de tidligere DSM-beregningsværktøjer i både Øst- og Vestdanmark. Værktøjet er udviklet til i det daglige at blive benyttet af energirådgivere, planlæggere og andre DSM-designere til at vurdere forslag til DSM-programmer og til at foretage DSM-planlægning på selskabsniveau. Desuden fungerer værktøjet, så der fra centralt hold (f.eks. i de fælles samarbejdsorganer) kan udarbejdes samlede DSM-planer for flere selskaber som led i den strategiske planlægning.

Baggrunden for udviklingen af *SaveX* var ønsket om, at der blev udarbejdet et fælles beregningsgrundlag for DSM i Øst- og Vestdanmark, der er fleksibelt over for forskellige typer af energieffektivisering. Der er tidligere benyttet forskellige beregningsmetoder i Øst- og Vestdanmark, hvilket har gjort det svært at sammenligne DSM-planerne.

Erfaringerne med de hidtidige beregningsværktøjer har været vigtige i udviklingen af *SaveX*. Disse har blandt andet resulteret i følgende krav og dertilhørende funktionaliteter i *SaveX*:

Krav	Funktionaliteter i <i>SaveX</i>
Værktøjet skal fungere på alle niveauer i planlægningen	DSM-programmer indtastes og rapporteres direkte i <i>SaveX</i> . DSM-programmerne kan udveksles, og der kan laves DSM-planer på niveauer ned til et kundesegment og op til samlede planer.
Skal være nemt at betjene, så der kan fokuseres på selve planlægningen	Opbygget som et Windows-program med en række logisk opbyggede inddaterings- og funktionsvinduer.
Må ikke stille specielle krav til software eller hardware	<i>SaveX</i> kan bruges på en 486 DX, men Pentium anbefales. Windows 3.x eller senere er det eneste softwarekrav.
Styring af væsentlige beregningsforudsætninger	Alle væsentlige beregningsforudsætninger ligger i tabeller i <i>SaveX</i> . Tabellerne er låste for alle andre end de centrale brugere, der ved ændringer i tabellerne kan opdatere de decentrale brugere med en opdateringsdiskette.

Krav

I forhold til tidligere værktøjer bedre fleksibilitet over for specielle virkemidler.

Statistiske hjælpefunktioner til DSM-designeren.

Mulighed for at medregne andre energiformer end el.

Funktionaliteter i SaveX

Antallet af valgbare styrende variable er øget i forhold til hidtidige beregningsværktøjer, og der kan indtastes meget komplekse DSM-programmer. Dog er det stadig muligt at designe DSM-programmer med brugen af meget få parametre.

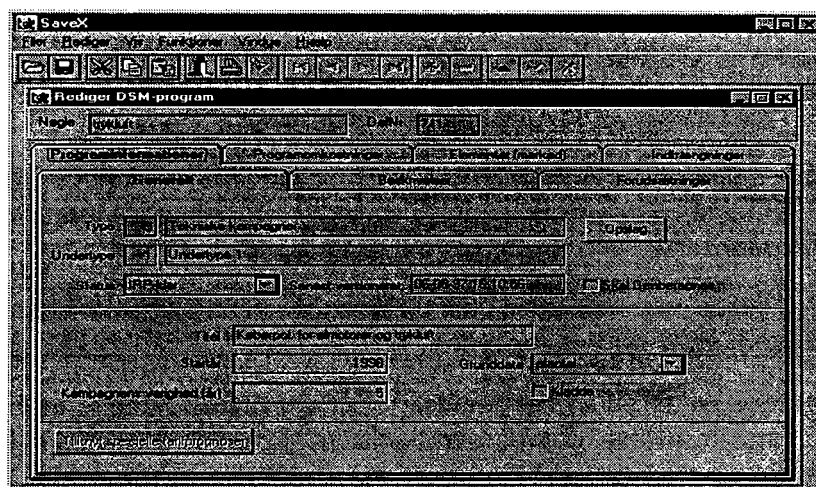
I SaveX er ilagt helt grundlæggende statistikker til vurdering af markedspotentialer, kundernes forbrug o.lign. Desuden afgør SaveX selv, f.eks. i hvilket omfang de udvalgte kundegrupper betaler afgifter, deres tarifyper osv.

Foruden indtastning af et elforbrug er det muligt at vælge 7 andre ressourcer, hvortil der i beregningsforudsætninger er ilagt de nødvendige data.

1.1 Konceptet SaveX

Ved udviklingen af SaveX er det prioriteret at gøre programmet fleksibelt over for indtastning af data og over for resultaternes anvendelsesmuligheder. Konceptet for SaveX er grundlæggende koncentreret omkring følgende emner:

- **Brugerfladen:** Er i SaveX opbygget som et Windows-program med standard Windows-opsætning og faciliteter. I brugerfladen bruges der rullemenuer og faneblade, der guider brugeren gennem programmet. I figur 1.1 er vist et eksempel på brugerfladen ved indtastning af et DSM-program.

Figur 1.1 Eksempel på brugerflade i SaveX.

- **Grunddata:** Leverer en række fundamentale økonomiske og markeds-mæssige oplysninger på baggrund af et valgt marked. Samtidig udgør grunddata basis for en fordeling af resultaterne af et DSM-program mellem eksempelvis flere selskaber. Grunddata præsenteres nærmere i afsnit 1.2.
- **Udvekslingsfunktioner:** Gør det muligt at overføre et DSM-program fra en SaveX-installation til en anden. Ved udformning af fælles kampagner er der desuden fra de centrale beregningscentre mulighed for at eksportere disse fælles kampagner til selskaberne, uden at selskaberne har mulighed for at ændre i disse, men kan indregne resultaterne i deres respektive DSM-planer. Udvekslingen beskrives i afsnit 1.3.
- **DSM-planer:** I modsætning til tidligere kan de laves på tværs af DSM-programmerne. Dette betyder f.eks., at hvis et DSM-program er designet til at omfatte flere selskaber, er det muligt via en DSM-plan for et bestemt selskab kun at medregne den del af DSM-programmet, der omfatter det pågældende selskab. Planer præsenteres i afsnit 1.4.
- **Beregningsprincipper:** Medfører blandt andet, at SaveX holder styr på forskellige levetider på basis- og DSM-teknologierne og justerer indtrængning af en teknologi ved en eventuel mætning af markedet.

1.2 Grunddata

Grunddata er data, der ikke indtastes af DSM-designeren, men som ligger fast i værktøjet. Grunddata omfatter følgende emner:

- **Elforbrug** benyttes ved design af et DSM-program til at vurdere markedspotential; det vil sige som en hjælp til DSM-designeren. Desuden udgør elforbrugsstatistikkerne basis for funktionerne ved udveksling af DSM-programmer og ved fordeling af resultater.
- **Økonomiske forudsætninger** indeholder diverse priser og afgifter, samt hvilke kunder der betaler hvilke afgifter.
- **Miljø- og resourceaspekter** vurderer via fem indikatorer, CO₂, SO₂, NO_x, vand og primær energi og indeholder de nødvendige data for at håndtere disse.
- **Teksttabeller** indeholder beskrivelser af f.eks. DEFs 35-kategorierne, DB93, elanvendelser osv.

Grunddata kan enten styres centralt eller decentralt. Det er muligt at se alle baggrundsdata, dog kan en decentral bruger ikke rette i centralt styrede data.

1.3 Udvekslingsfunktion

Finder en DSM-designer frem til et godt DSM-program for et selskab, er det muligt at eksportere dette design til andre selskaber. Udvekslingen sker i form af DSM-programdata.

Markedet defineres ved at fastsætte, hvilke kundesegmenter DSM-programmet henvender sig til. Kundesegment(erne) defineres ved angivelse af:

- Selskaber
- Kundegrupper
- Forbrugsniveauer
- Eventuel elanvendelse.

Ud fra statistikkerne i grunddata beregnes forbruget i det definerede marked, der kaldes et basismarked. DSM-designeren får herefter mulighed for at indsnævre markedet endnu mere ved at definere sit totale marked som en procentdel af basismarkedet.

Udveksling af DSM-programmer

I de tilfælde, hvor de teknologiske og adfærdsmæssige forudsætninger for de enkelte kundegrupper er tilnærmet det samme fra selskab til selskab, ligger forskellen udelukkende i størrelsen af markedet, hvor markedet kan udtrykkes i elsalget til målgruppen for kampagnen. Elsalget fordelt på DEFs 35-kundegrupper kendes for de langt fleste selskaber i landet og benyttes derfor som udvekslingsgrundlag. Dette gøres ved at definere det totale marked for et DSM-program som en procentdel af et grundmarked, der beregnes ud fra elsalgsstatistikkerne (se kapitel 2.5). Denne procentdel følger med programskebelonen, hvorved DSM-output tilpasses markedet i et andet selskab eller eventuelt i flere selskaber.

Fælles programmer

Der bliver udarbejdet fælles kampagner for hele det jysk/fynske område. Funktionen kan også benyttes, hvis et energicenter eller anden form for samarbejde laver en DSM-plan for flere selskaber på en gang.

Besparselsen skal fordeles, fordi det enkelte selskab skal have mulighed for at sammenregne deres egne DSM-planer, og til dette formål skal de have adgang til deres andel af de fælles kampagner, der er beregnet fra centralt hold. Selskaberne har dog ikke mulighed for at ændre på de fælles kampagner. Dette gøres ved, at de enkelte selskaber ligger inde med DSM-programoutput for de fælles kampagner for deres eget sel-

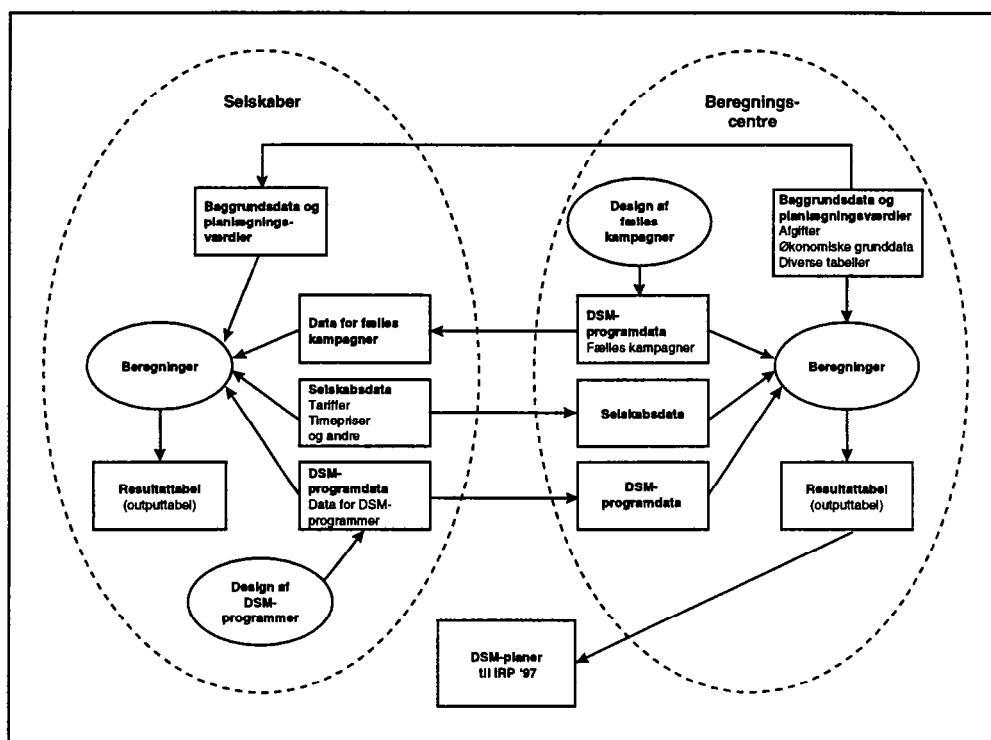
skab. DSM-output for fælles kampagner vedligeholdes centralt og distribueres til de enkelte selskaber efter behov.

Selskabsspecifikke planer

Distributionsselskaberne sender egne DSM-planer til ELFOR, der samler disse planer til en regional plan for Vestdanmark.

Selskaberne har mulighed for at benytte deres egne værdier, hvad angår blandt andet tariffer, mens der på centralt hold altid benyttes fælles planlægningsværdier. Beregner et selskab derfor kampagneoutput uden at benytte planlægningsværdier, vil resultatet afvige fra det resultat, der eventuelt beregnes fra centralt hold.

I følgende figur er dataoverførslerne ved udarbejdelse af DSM-planer illustreret.

Figur 1.2 Dataoverførsel ved udarbejdelse af DSM-planer.

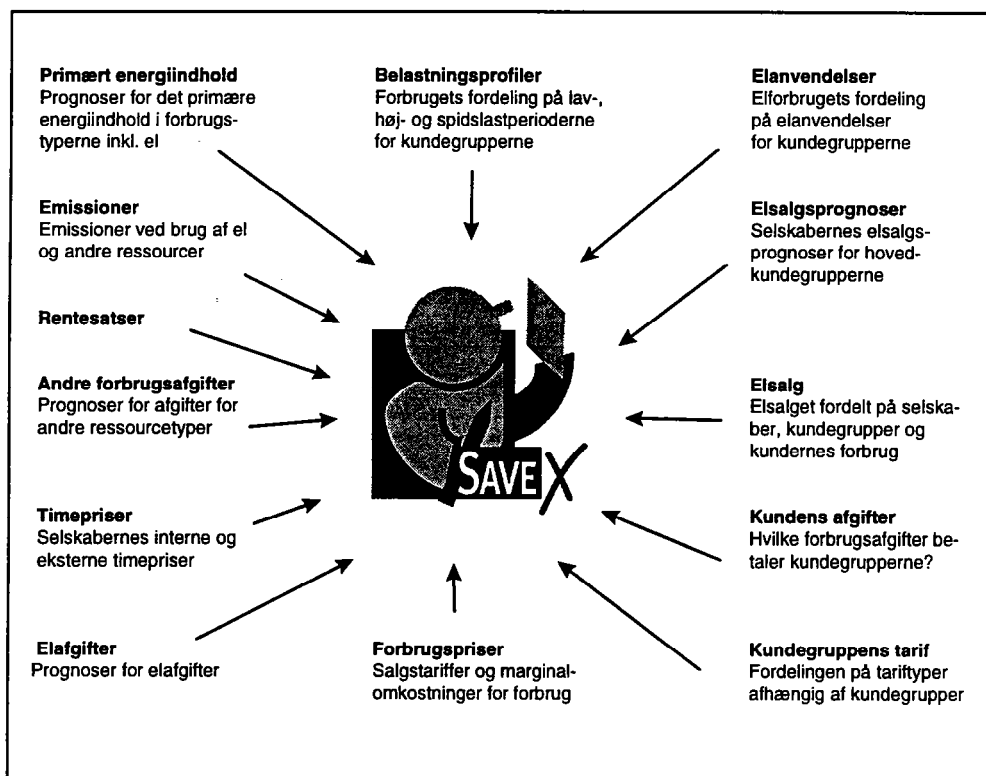
1.4 DSM-planer

Det er muligt at sammensætte DSM-planer på tværs af DSM-programmerne. En DSM-plan er dermed en sammensætning af et vilkårligt antal DSM-programmer eller dele af DSM-programmer.

En DSM-plan repræsenterer typisk en samlet DSM-indsats inden for et specifikt forsyningsområde eller en aktivitet. En DSM-plan kan opret-

tes ved manuelt at vælge DSM-programmer ud og/eller ved at definere de emner, planen skal omhandle. En DSM-plan kan derfor oprettes ud fra følgende søgekriterier:

- Hovedkunde grupper (DEFs 4 hovedgrupper)
- Områder (selskaber)
- Forbrugsniveauer
- DSM-programtyper
- DSM-designer
- DSM-programmer.

Figur 1.3 Oplysninger indlagt i SaveX til beregning af DSM-planer.

Sammenregningen af DSM-planer foregår ved sammenlægning af DSM-programoutput.

Øvrige forbrug

Af hensyn til en total vurdering af et DSM-program er det nødvendigt at inkludere andre energiformer og forbrug, da elforbruget ofte ikke kan stå alene. Andre forbrug kan have stor betydning samfundsøkonomisk og for forbrugerne.

Følgende energiformer og forbrug indgår:

- Vand
- Fjernvarme
- Natur- og bygas
- Diesel- og gasolie
- Fuelolie
- Benzin
- Kul.

Der er principielt ingen forskel på, hvorledes de øvrige forbrug indregnes i DSM-programmerne i forhold til elforbruget, der dog på grund af tariffperioderne er den mest komplicerede. Der benyttes fælles enheder til sammenligning af de forskellige forbrug, der så indgår på lige fod i beregningerne af effekten af DSM-programmet.

2. Rapporter

Rapporteringsmulighederne afhænger i nogen grad af, om der er tale om et DSM-program eller en DSM-plan, men der indgår flere fælles elementer i rapporterne. Der foreligger følgende muligheder for rapportering: Kasserapport, Outputtabel og Grundrapport. Outputtabel og Grundrapport indeholder detailresultater og baggrundsdata. Outputtabellen indeholder de beregnede resultatdata for de versionerede DSM-programmer og indeholder de data, der er nødvendige for at lave kasserapporten. Outputtabellen er primært oprettet af hensyn til DSM-planerne, således at de enkelte DSM-programmer ikke skal beregnes, hver gang der skal beregnes en plan.

Kasserapporten har til hensigt at give en hurtig oversigt på én side over de økonomiske og besparelsesmæssige resultater af et DSM-program eller en DSM-plan og er den primære rapporteringsform. De fleste værdier, der indgår i kasserapporten, er tilbagediskonteret til nutidsværdier. Kasserapporten har følgende indhold:

- **IRP-teststørrelser.** Indeholder de vigtigste økonomiske nøgletal og BCR-værdier.
- **Ressourcebesparelser.** Indeholder de samlede ressourcebesparelser, nedsatte emissioner og miljømæssige nøgletal.
- **Kasseregnskab.** Indeholder en økonomisk oversigt, der viser indtægter og udgifter for henholdsvis selskab, forbruger, stat og øvrige parter.

2.1 IRP-teststørrelser

IRP-teststørrelserne giver en enkel fremstilling af de økonomiske konsekvenser af DSM-programmet i form af samlede indtægter og udgifter og økonomiske nøgletal.

IRP-teststørrelser (1.000 kr.)				
	Indtægt	Udgift	Difference	BCR
Privatøkonomi	18.280	3.207	15.072	5,70
Elselskabets ressourceanvendelse	5.109	1.802	3.307	2,84
Påvirkning af elpris	5.109	7.292	-2.183	0,70
Samfundsøkonomi	6.680	4.367	2.313	1,53
Elsidens ressourceanvendelse	Øre pr. sparet kWh			12,4663
Påvirkning af elpris	Øre pr. solgt kWh til segmentet			0,0094
	Øre pr. solgt kWh til forsyningsomr.			0,0030
Samfundets ressourceanvendelse	Øre pr. sparet kWh			30,2207
Simpel tilbagebetalingstid				0,52

Tabel 2.1 IRP-teststørrelse.

BCR-værdierne

BCR står for Benefit/Cost Ratio; altså forholdet mellem indtægter og udgifter. Værdierne er økonomiske nøgletal, der giver en hurtig vurdering af, om det/den pågældende DSM-program eller DSM-plan økonomisk kan svare sig. Hvis BCR-værdien er større end 1, er indtægterne større end udgifterne, og omvendt hvis BCR-værdien er under 1, er udgifterne større end indtægterne. Indtægterne og udgifterne er altid tilbagediskonteret til nutidsværdi efter de benyttede rentesatser.

Indtægterne og udgifterne er hentet ud fra variable i Outputtabellen. I tabel 2.2 er vist, hvilke værdier der indgår i fastsættelsen af de samlede indtægter og udgifter for de forskellige aktører. Variabelnavnene i tabellen henviser til Outputtabellen.

Indtægter	Udgifter
Privatøkonomi (alle værdier diskonteres efter den privatøkonomiske rentesats (<i>privatrentesats</i>))	
+ Elbesparelsernes værdi efter grundtarifferne + Elbesparelsernes afgiftsværdi + Samlet moms af elbesparelserne + Øvrige besparelsers værdi efter grundtarifferne + Øvrige besparelsers afgiftsværdi + Samlet moms af øvrige besparelser + Meromkostninger til vedligehold af - DSM-teknologi - Moms af vedligeholdelsesomkostningerne	+ Merinvesteringen i DSM-teknologi + Betalt rådgivning + Moms af merinvesteringen og betalt rådgivning - Samlet tilskud fra selskab - Samlet tilskud fra stat
Elselskabets ressourceanvendelse (alle værdier diskonteres efter elselkabets rentesats (<i>selskabsrentesats</i>))	
+ Elbesparelsernes marginalværdi	+ Samlede variable omkostninger til DSM-program + Samlede faste omkostninger til program + Samlede tilskud fra selskab - Betalt rådgivning fra kunden
Påvirkning af elpris (alle værdier diskonteres efter elselkabets rentesats (<i>selskabsrentesats</i>))	
+ Elbesparelsernes marginalværdi	+ Samlede variable omkostninger til DSM-program + Samlede faste omkostninger til program + Samlede tilskud fra selskab + Elbesparelsernes værdi efter grundtarifferne - Betalt rådgivning fra kunden
Samfundsøkonomi (alle værdier diskonteres efter den samfundsøkonomiske rentesats (<i>samfundsrentesats</i>))	
+ Elbesparelsernes marginalværdi + Øvrige besparelsers marginalværdi + Meromkostninger til vedligehold af - DSM-teknologi	+ Samlede variable omkostninger til DSM-program + Samlede faste omkostninger til program + Merinvesteringen i DSM-teknologi

Tabel 2.2 Værdier, der indgår i fastsættelse af udgifter og indtægter for de forskellige aktører.

Elselskabets ressourceanvendelse

Dette nøgletal er et udtryk for, hvor meget selskabet investerer for at spare en kWh. Elsidens omkostninger i forbindelse med en sparet kWh skal helst være lavere end prisen på en produceret kWh, idet nøgletallet er en ren økonomisk måleenhed.

Påvirkning af elpris

Dette nøgletal er et udtryk for, hvor meget kWh-prisen skal stige, hvis alle elselkabets udgifter skal dække over elsalget til de berørte hovedkunde grupper. Elsalget til hovedkunde gruppen regnes som summen af

elsalget i beregningsperioden tilbagediskonteret til nutidsværdi. Beregningsperioden er i SaveX defineret som den periode, hvor der er elbesparelser som følge af DSM-programmet.

Ved DSM-planer, hvor de enkelte DSM-programmer kan have forskellige beregningsperioder, selskaber og hovedkundegrupper, benyttes forbrugsmængden for både beregningsperioden, selskaber og hovedkundegrupper til beregning af det samlede elsalg.

Nøgletallet øre pr. solgt kWh til forsyningsområdet beregnes efter samme principper som øre pr. solgt kWh til segmentet, men udgiften fordeles blot på hele forsyningsområdet; det vil sige alle hovedkundegrupper.

Samfundets ressourceanvendelse

De samfundsøkonomiske omkostninger pr. sparet kWh skal ligesom selskabets omkostninger pr. sparet kWh helst være under produktionsprisen + CO₂-eksternaliteten; det vil sige 10 øre, for at DSM-programmet samfundsøkonomisk kan svare sig. De 10 øre i eksternaliteter er en skønnet værdisætning af den forurening, der følger produktionen af en kWh.

Simpel tilbagebetalingstid

Den simple tilbagebetalingstid beregnes kun for DSM-programmer, da værdien ikke giver mening ved DSM-planer.

2.2 Ressourcebesparelser

Ressourcebesparelser viser de samlede elbesparelser og besparelser på eventuelle øvrige forbrug omregnet til primært energiforbrug.

Ressourcebesparelser			
Besparelspotentiale i beregningsper.	462.969	Miljøeffekter (nutidsværdi)	
Samlede ressourcebesparelser		CO ₂ -reduktion	13.392 ton
Totale MWh	19.920	SO ₂ -reduktion	50 ton
Vandbesparelser (m ³)	348.357	No _x -reduktion	58 ton
Primærenergi i elbesparelser (MWh)	49.801	Miljønøgletal	
Primærenergi i andre energiformer (MWh)	348	CO ₂ -skyggepris	-89 kr./ton
Samlede primærenergibesparelser	50.150		

Tabel 2.3 Eksempel på opgørelse af ressourcebesparelse, som fremgår af kasserapporten.

Besparelspotentiale i beregningsperiode

Det totale besparelspotentiale er et udtryk for, hvor mange MWh der spares, hvis markedet blev mættet 100% i hele beregningsperioden; det vil sige "overnight"-udskiftning i hele det tilgængelige marked inklusive den uvildige del af markedet. Den naturlige udvikling i bestanden af DSM-teknologi medregnes ikke i besparelspotentialet. Der regnes i besparelspotentialet med 100% virkning af elbesparelsen; det vil sige, at besparelseeffekten ikke aftager med DSM-teknologiens alder.

Samlede ressourcebesparelser

De totale forbrugsbesparelser angives som summerede værdier, hvor der ikke er foretaget tilbagediskontering til nutidsværdi. For el og vand angives besparelserne direkte. Andre forbrugsformer vises ikke direkte, men indgår ved beregningen af de totalt opnåede besparelser på primærenergien; det vil sige energiformens brændværdi inkl. energien forbrugt ved produktion af energiformen.

Miljøeffekter

Miljøeffekterne måles på CO₂-, SO₂- og NO_x-udslippet. I grunddata er alle forbrugstyper miljømæssigt værdisat i form af emissionerne, hvorved det kan beregnes, hvor meget besparelserne, som følge af DSM-programmet, nedsætter de samlede emissioner. Værdierne hentes fra Outputtabellen.

CO₂-skyggepris

CO₂-skyggeprisen er et udtryk for, hvad den samfundsøkonomiske pris på CO₂-udslippet skal være, for at den samfundsøkonomiske BCR-værdi er 1.

Dermed bliver CO₂-skyggeprisen 0, når den snævre samfundsøkonomiske BCR-værdi (indtægter regnes uden en samfundsøkonomisk værdisætelse af CO₂-udslippet i form af eksternaliteten, 100 kr. pr. MWh) bliver 1; det vil sige når de samfundsøkonomiske indtægter og udgifter er lige store. I IRP-teststørrelserne er den beregnede BCR-værdi inklusive eksternaliteten, og når denne er 0, vil CO₂-skyggeprisen ligge omkring 140 kr./ton. Dette modsvarer eksternaliteten på 100 kr./MWh, idet der udledes omkring 0,7 ton CO₂/MWh.

2.3 Kasseregnskab

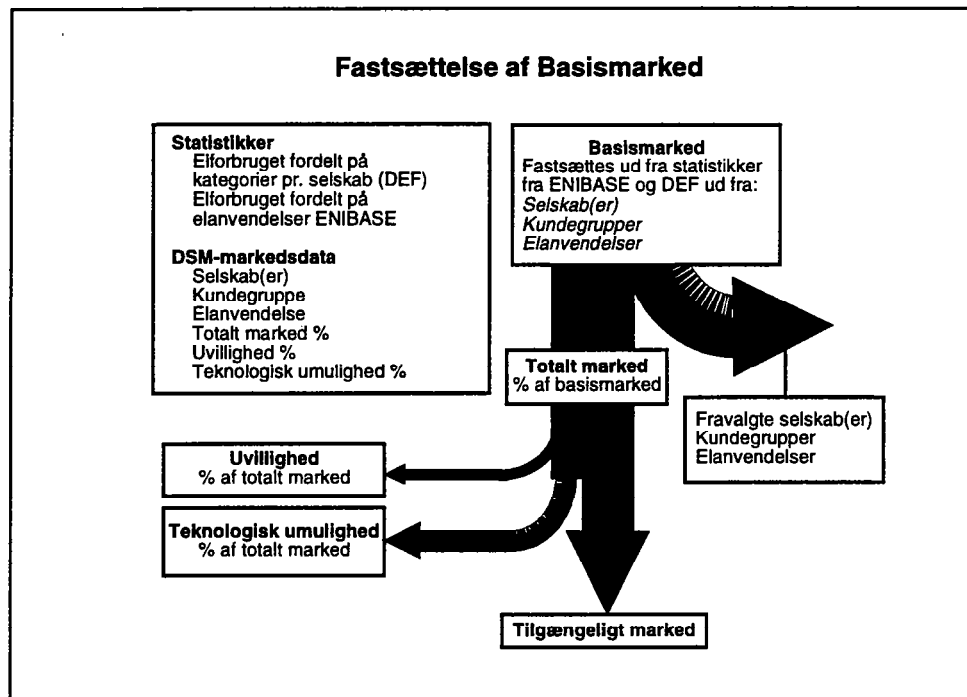
Kasseregnskabet er en mere detaljeret økonomisk oversigt, der viser indtægter og udgifter fordelt på forbrugeren, elselskabet, staten og eventuelle øvrige parter. På kasseregnskabet kan det ses, hvilke rentesatser der er brugt for de forskellige parter i beregning af nutidsværdierne. For eventuelle øvrige parter benyttes den samfundsøkonomiske rentesats.

Kasseregnskab			
Nuværdier	Drifts- besparelse (1.000 kr.)	Merinve- stering (1.000 kr.)	Difference (1.000 kr.)
Forbruger (rentesats 5%)			
Merinvestering DSM inkl. rådgivning		3.207	
Tilskud		0	
Elbesparelser	16.007		
Øvrige forbrugsbesparelser	2.273		
Sparede vedligeholdelsesudgifter	0		
Total forbruger	18.280	3.207	15.072
Elselskab (rentesats 5%)			
Programomkostninger		1.802	
Samlet tilskud		0	
Betalt rådgivning m.m.		0	
Programomkostninger		1.802	
Sparede marginalomkostninger	5.109		
Mistet indtægt	-5.490		
Dækningsbidrag	-381		
Total elselskab	-381	1.802	-2.183
Stat (rentesats 5%)			
Moms af investering		-641	
Tilskud til investering		0	
Statens merinvestering		-641	
Mistet elafgift	-7.315		
Mistet afgift på øvrige besparelser	-1.566		
Mistet moms af elbesparelser	-3.201		
Mistet moms af elbesparelser	-455		
Mistet moms på vedligehold	0		
Total stat	-12.537	-641	-11.895
Øvrige parter			
Mistede indtægter af øvrige forbrug	-253		
Sparede marginalomkostninger	126		
Total øvrige parter	-126		
Subtotal	5.235	4.367	868
Renteudligning	0	0	0
Snæver samfundsøkonomi (rentesats 5%)	5.235	4.367	868
Eksterne virkninger	1.445		1.445
Samfundsøkonomi (rentesats 5%)	6.680	4.367	2.313

Tabel 2.4 Eksempel på kasseregnskab.

2.4 Beregningsprincipper

I dette afsnit beskrives de beregningsprincipper, der ligger til grund for DSM '97. I afsnit 1.3 blev det beskrevet, hvordan en angivelse af selskaber, kundegrupper, forbrugsniveauer og eventuelt elanvendelser tilsammen definerer basismarkedet for et DSM-program. I de følgende afsnit beskrives de vigtigste principper i beregningsmetoderne.

Figur 2.1 Fastsættelse af marked.

2.5 Totalt og tilgængeligt marked

Basismarkedet er ikke nødvendigvis en tilstrækkelig præcisering af målgruppen for et DSM-program, men udgør det mest detaljerede statistiske niveau for fordeling af resultater og for udvekslingsfunktioner. Det totale marked udtrykker den faktiske målgruppe for DSM-programmet og angives som en procentdel af basismarkedet. Det tilgængelige marked er et udtryk for, i hvor stor en del af det totale marked DSM-teknologien realistisk set kan indføres, og det er dermed den maksimale indtrængning, der kan opnås gennem kampagnen. Det tilgængelige marked er det totale marked fratrasket følgende:

Teknisk umulighed. Omfatter eksempelvis de tilfælde, hvor en DSM-teknologi ikke kan indføres på grund af de ydre omstændigheder eller vil være uhensigtsmæssig.

Uvillighed kan skyldes mistro til den nye teknologi, en ny situation eller en komfortforringelse, som der ikke kan sættes en økonomisk værdi på. Udtrykkes i procent af det totale marked.

2.6 DSM-indtrængning og -bestand

I de følgende afsnit beskrives gruppering af DSM-indtrængningen og -bestanden, og hvorledes de enkelte grupper overordnet indgår i de efterfølgende beregninger.

Naturlig indtrængning af DSM-teknologi

Indtrængningen er et udtryk for forøgelsen af DSM-bestanden; det vil sige antallet af førstegangskøb af den aktuelle DSM-teknologi. Den naturlige indtrængning er den indtrængning, der kunne forventes uden gennemførelse af DSM-programmet. Der skelnes beregningsmæssigt mellem følgende indtrængningsperioder:

Naturlig indtrængning i programperiode (free-riders)	Udtrykker den del af DSM-indtrængningen i programperioden, som kunne forventes, uden der gennemførtes et DSM-program. Denne del af indtrængningen kaldes for free-riders, og det forudsættes, at det på forhånd ikke er muligt at udpege free-riders i det tilgængelige marked. Free-riders indgår derfor i beregningerne af de variable programomkostninger, men de pågældende kunders investeringer til DSM-teknologien indgår ikke i beregningerne.
Naturlig indtrængning uden for programperiode	Repræsenterer den forventede naturlige DSM-indtrængning uden for DSM-programperioden. Denne indtrængning indgår kun til kontrol af en eventuel mætning af markedet som følge af DSM-programmet.

Programrelateret DSM-indtrængning

Den programrelaterede DSM-indtrængning er den øgede indtrængning, der forventes som følge af DSM-programmet. Der skelnes beregningsmæssigt mellem de samme to perioder som ved den naturlige indtrængning.

Programrelateret DSM-indtrængning i programperioden	Den øgede DSM-indtrængning i selve programperioden som følge af DSM-programmet. Denne indtrængning benyttes både i beregning af de variable programomkostninger og i kundernes investeringer.
Programrelateret DSM-indtrængning uden for programperioden	Den øgede DSM-indtrængning uden for selve programperioden som følge af DSM-programmet. Denne merindtrængning udgør en eventuel udfasning af DSM-programmets effekt. Da indtrængningen ligger uden for programperioden, indgår den ikke i beregningerne af de variable programomkostninger, men indregnes i kundens investeringer.

Naturlig DSM-bestand

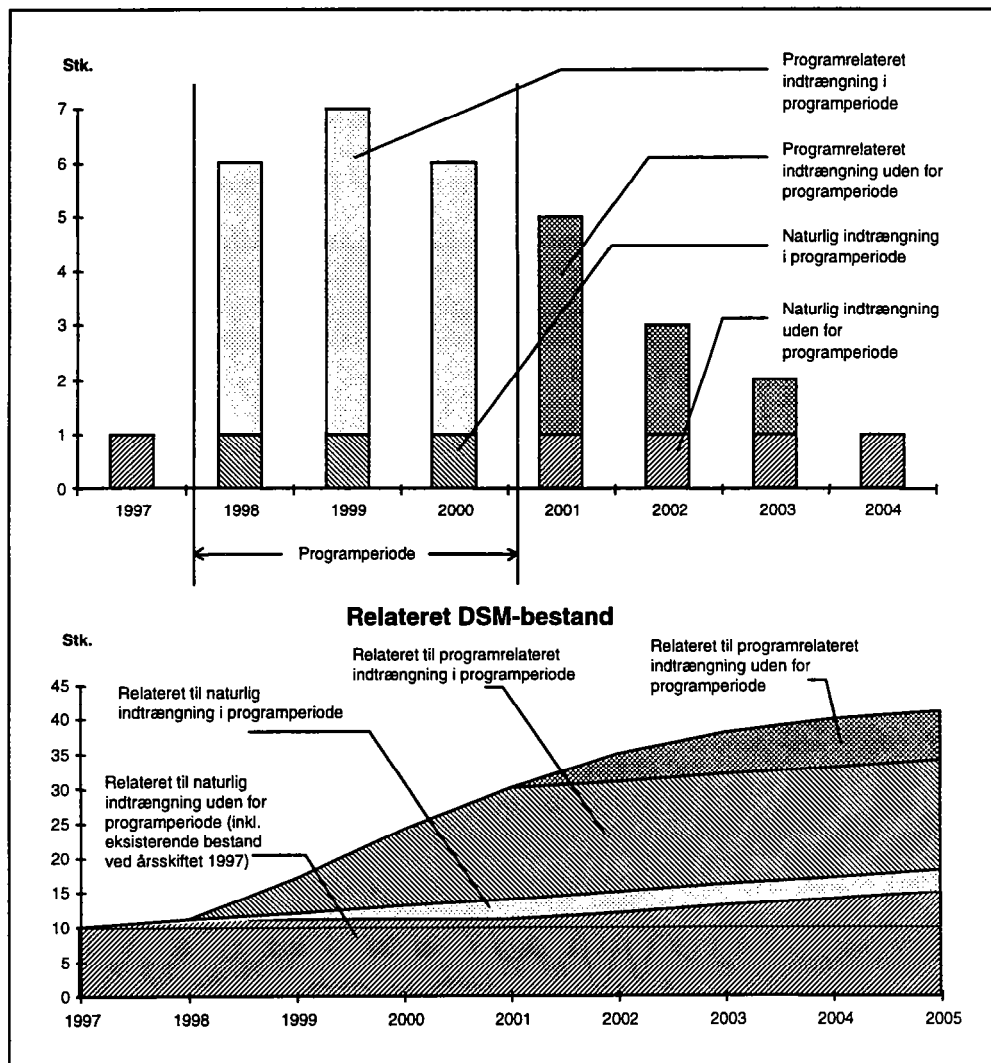
Den naturlige DSM-bestand opgøres, så der skelnes mellem den del af bestanden, der er indtrængt i DSM-programperioden, og den del, der er indtrængt uden for programperioden.

Relateret til naturlig indtrængning uden for programperioden

Denne bestand er summen af den forventede naturlige indtrængning uden for programperioden og den eksisterende bestand af DSM-teknologien ved beregningsperiodens start. Denne bestand indgår hverken i beregning af løbende variable kampagneomkostninger, i kundens løbende omkostninger eller opnåede besparelser. Denne bestand indgår kun til kontrol af en eventuel mætning af markedet.

Relateret til naturlig indtrængning i programperioden

Denne del af DSM-bestanden indgår i de løbende variable programomkostninger, men indregnes ikke i kundens løbende omkostninger og de opnåede besparelser ved indførelse af teknologien.

Figur 2.2 Indtrængning.

Illustration af, hvorledes de enkelte grupper for DSM-indtrængningen og den efterfølgende bestand indgår i beregningerne for DSM-programmet.

2.7 Programrelateret DSM-bestand

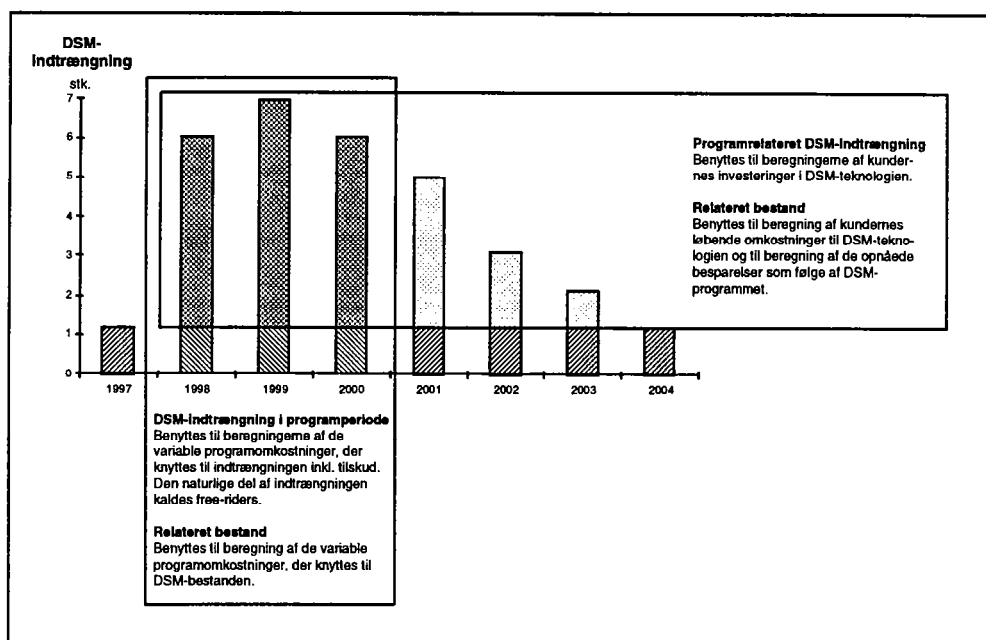
Den programrelaterede DSM-bestand er forøgelsen af udbredelsen af DSM-teknologien som følge af DSM-programmet. Der inddeles i de samme perioder som de foregående indtrængninger.

Programrelateret indtrængning uden for programperioden

Denne del af bestanden indgår ikke i de løbende programomkostninger, men indgår i kundens løbende omkostninger og de opnåede besparelser.

Programrelateret indtrængning i programperioden

Denne del af bestanden indgår både i de løbende programomkostninger til DSM-bestanden, i kundens løbende omkostninger og de opnåede besparelser som følge af DSM-programmet.

Figur 2.3 Programrelateret indtrængning i og uden for programperioden.

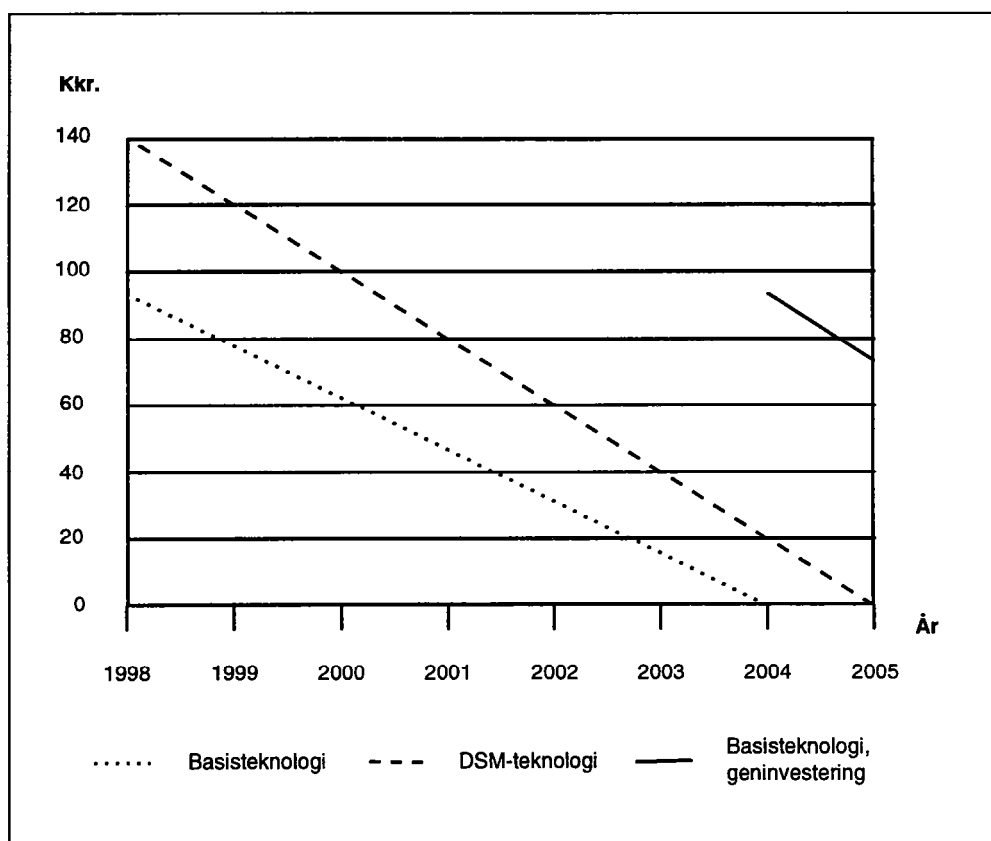
2.8 Scrapværdier

Scrapværdien er et udtryk for den økonomiske værdi af et aktiv ved beregningsperiodens udløb. Hvis der ikke var mulighed for at regne på scrapværdier, ville det ved direkte sammenligning af de to forløb, DSM-teknologi kontra basisteknologi, være nødvendigt, at summen af aktiver ved beregningsperiodens udløb i begge tilfælde giver 0. Med de givne indtastningsmuligheder er dette imidlertid langt fra givet. Følgende viser eksempler, hvor scrapværdien er nødvendig for sammenligning af de to forløb.

Forskellige levetider

Der vil ofte forekomme vilkårlige levetider for henholdsvis DSM-teknologien og basisteknologien ved de tekniske kampagner, hvilket der retfærdigvis skal tages højde for i beregningerne.

Der er her vist et eksempel, hvor DSM-teknologien har en anskaffelsespris på 140 kr. og en levetid på 7 år. Den alternative basisteknologi har en anskaffelsespris på 90 kr. og en levetid på 6 år. Da beregningsperioden afhænger af DSM-bestanden, må der i det alternative forløb nødvendigvis foretages et genkøb af basisteknologi efter 6 år.

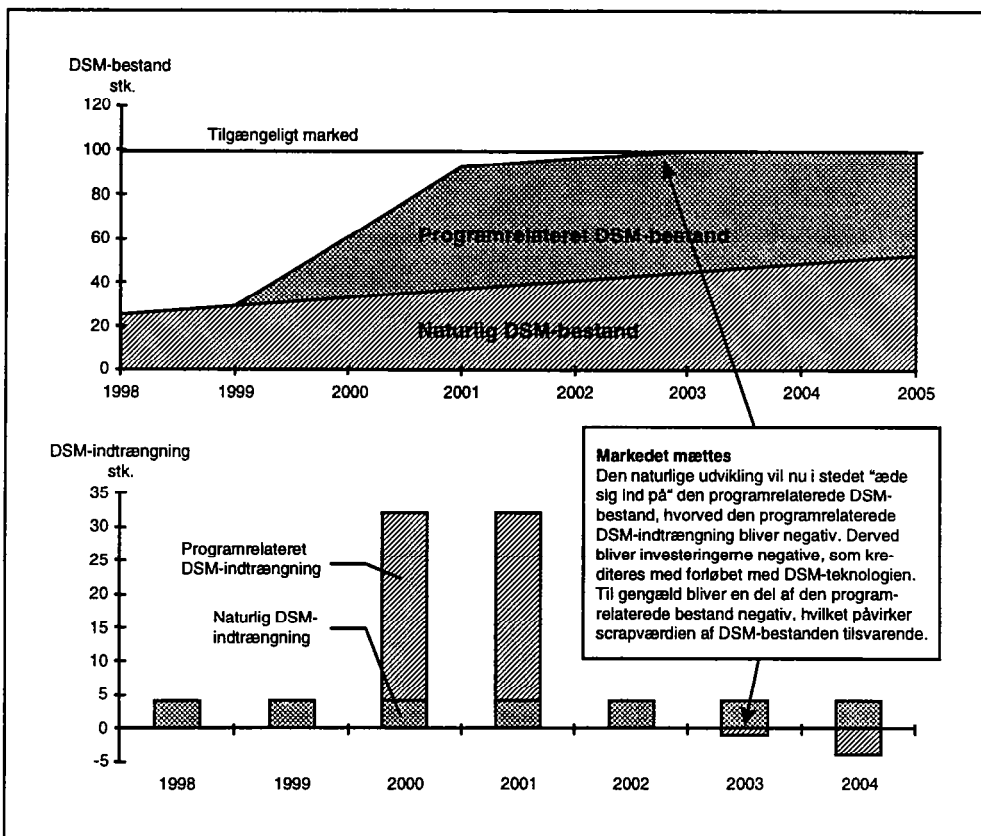

Figur 2.4 Eksempel på levetider.

I beregningseksemplet har den alternative basisteknologi ved en lineær afskrivning stadig en scrapværdi på 75 kkr., når DSM-teknologien er udfaset. Denne værdi krediteres det alternative forløb med basisteknologien, idet dette forløb er debiteret udgifterne til genkøbet af basisteknologien efter 6 år. Dermed er der balance i regnskabet. Samme princip gør sig gældende, hvis basisteknologien har en længere levetid end DSM-teknologien.

Mætning af markedet

Et andet eksempel er mætning af markedet. Der kan ved gennemførelse af kampagner opstå den situation, hvor noget af den kampagnerelaterede indtrængning som følge af den naturlige udvikling alligevel ville være indtrængt inden for en overskuelig fremtid. Sagt på en anden måde bliver noget af den kampagnerelaterede bestand til free-riders inden for DSM-teknologiens levetid. Denne situation vil opstå, når markedet hurtigt mættes som følge af kampagnen, hvorved den forventede naturlige udvikling i stedet må "æde sig ind" på den kampagnerelaterede bestand, der er grundlaget for beregningen af de opnåede elbesparelser.

Figur 2.5 Eksempel på en tidlig mætning af markedet som følge af en kampagne.

Håndtering af negativ DSM-indtrængning

En forceret mætning af markedet vil bevirke, at DSM-programmet tilskrives en negativ programrelateret DSM-indtrængning. Dette betyder blot, at en senere naturlig investering i en DSM-teknologi spares, idet den allerede er foretaget på grund af DSM-programmet.

DSM-programmet kan naturligvis ikke godskrives en besparelse, der skyldes en DSM-enhed, der alligevel ville eksistere som følge af den naturlige udvikling, men på den anden side kan der ikke ses bort fra det ændrede investeringsforløb. Som nævnt indledningsvist i dette kapitel, er det forskellen på de to forløb, DSM-program kontra ikke DSM-program, der er afgørende.

Derfor indgår DSM-enheder, der alligevel ville være indtrængt inden for beregningsperioden, som negative værdier. De kan ikke blot udjævnes med den positive del af den programrelaterede DSM-bestand, idet der er forskel i alderen på DSM-enhederne. Dette har betydning både ved beregning af de opnåede besparelser og ved den endelige opgørelse af scrapværdien ved beregningsperiodens udløb. Den negative DSM-indtrængning skal altså ikke ses som en for DSM-programmet negativ indtrængning, men som en opgørelse af den alternative naturlige DSM-indtrængning, hvor aldersforskydningen nødvendiggør, at disse medtages i beregningerne.

Beregning af scrapværdi

Scrapværdierne beregnes, når beregningsperioden udløber; det vil sige når den programrelaterede netto DSM-bestand bliver nul, eller når beregningsperioden udløber.

2.9 Beregning af forbrugsbesparelser

Beregningsprincipper

Der kan benyttes tre principper til beregning af de opnåede besparelser afhængig af, hvilket formål beregningen tjener. Principperne er som følger:

1. Beregning af besparelsen det første år som følge af aktiviteten. Der tages dermed ikke hensyn til levetiden for den pågældende besparelse, og beregningsmetoden er ikke egnet til at sammenligne forskellige indsatsområder. Beregningen foretages derfor udelukkende af hensyn til planlægningen og bruges til at evaluere, om de opstillede mål for det pågældende år er nået. Værdien beregnes kun for elbesparelserne.

2. Beregning af de øjeblikkelige besparelser for en aktivitet og derefter fremskrivning af effekten. Dette er princippet ved evaluering af enkeltaktiviteter, hvor f.eks. en indkøbt sparemotor må anses som en realiseret besparelse, der varer hele motorens levetid. Det er dermed muligt at beregne de realiserede besparelser flere år frem i tiden, og en summering af disse udgør dermed de realiserede besparelser for den pågældende aktivitet. De fremskrevne realiserede besparelser for et år bliver summen af de gennemførte aktiviteter det pågældende år. Værdien beregnes kun for elbesparelserne.
3. De realiserede besparelser betragtes som de besparelser, der effektueres i det pågældende år som resultat af nuværende og tidligere DSM-aktiviteter. Dette er den regnskabsmæssige værdi, der benyttes til at beregne indtægterne de enkelte år som følge af opnåede besparelser. Værdien beregnes for alle typer besparelser.

Realiserede besparelser

Indtrængningsår	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1997								
1998								
1999								

Princip 1

Kun besparelserne opnået det første år tæller. Denne værdi bruges til at måle, om årets mål for indsatsen gennem DSM-programmet er nået.

Indtrængningsår	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1997								
1998								
1999								

Princip 2

Beregning af de samlede besparelser, der opnås i de indtrængte DSM-enheders fulde levetid. Værdien bruges til at vurdere den besparelsmæssige værdi af indsatsen det pågældende år.

Indtrængningsår	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1997								
1998								
1999								

Princip 3

De faktisk realiserede besparelser det pågældende år beregnes, inklusive besparelser opnået gennem tidligere år DSM-indsats. Denne værdi benyttes til de økonomiske regnskaber.

Figur 2.6 Principperne er vist, hvor de mørke felter illustrerer realiserede besparelser som følge af en DSM-aktivitet. Eksemplet viser principperne for beregning af de realiserede besparelser i 1999.

Første års elbesparelser

De realiserede besparelser bruges sidenhen til at måle, om årets resultater svarer til det budgetterede. Ved beregning af de realiserede besparelser tages der ikke hensyn til den opnåede besparelses levetid, og disse beregninger kan derfor ikke bruges til at sammenligne realiserede besparelser af forskellige typer. Realiserede besparelser i de enkelte år (*bespar_indsats (aar)*) beregnes efter følgende formler:

Fremskrevne elbesparelser

For at få et indtryk af størrelsen af de samlede opnåede besparelser af indsatsen i et år er det nødvendigt at indregne de realiserede besparelsers levetid. Derved fås et udtryk for, hvor mange kWh der spares samlet i tiden fremover som følge af aktiviteterne det pågældende år. Variablen kaldes *bespar_indsats_levetid*.

Værdien benyttes kun til Outputtabellen og indgår ikke i andre beregninger.

Årligt realiserede elbesparelser

Elbesparelserne beregnes særskilt for lav-, høj- og spidslastperioderne, og elbesparelserne beregnes for den 20-årige periode separat for hvert år, der har en indtrængning som følge af kampagnen.

2.10 Værdi af forbrugsbesparelser

Afgifterne fastsættes efter samme princip som tariffer og marginalomkostninger, men der er ved afgifterne mulighed for en graduering, således at det ikke er enten/eller, om der betales en specifik afgift for en kundegruppe. Afgiftsandelene fastsættes automatisk ud fra grunddata, hvilket beskrives nærmere i afsnit 3.

Stykafgifter opdeles på to typer, miljøafgifter og almindelige elafgifter. Dette skyldes, at miljøafgifterne i den brede samfundsøkonomi medregnes som ekstern virkning til gavn for den samfundsøkonomiske balance. Alle CO₂-afgifter og NO_x-afgifter regnes for miljøafgifter.

3. Økonomiske forudsætninger

Som nævnt ved præsentationen af DSM-beregningsværktøjet SaveX, er der heri lagt en mængde grunddata, der sikrer ensartethed i beregningsgrundlaget. I dette afsnit præsenteres de forudsætninger, der ligger til grund for de økonomiske beregninger.

3.1 Generelle økonomiske forudsætninger

Rentesatser

Rentesatser for samfund, elselskab og for private er alle sat til 5%; det vil sige de samme satser, som blev brugt ved IRP '95. Rentesatserne kan have stor betydning for resultaterne i kasserapporten. Jo højere rentesatserne er sat, des dårligere vil et DSM-program oftest fremstå.

Eksternalitet

Eksternaliteten benyttes til at værdisætte CO₂-udslippet fra elproduktionen og benyttes ved beregning af den brede samfundsøkonomi. Eksternaliteten er sat til 100 kr./MWh, svarende til omtrent 140 kr./ton, hvilket er uændret i forhold til IRP '95. BCR-værdien for den brede samfundsøkonomi bliver vist i kasserapporten under IRP-teststørrelserne, og når denne ligger omkring 0, vil den beregnede CO₂-skyggepris netop ligge omkring de 140 kr./ton.

3.2 El, tariffer, marginaler og afgifter

I de indrapporterede DSM-programmer i IRP-planen er de samme planlægningsværdier for alle selskaber benyttet. Planlægningsværdierne er vist i tabel 3.1.

Planlægningspriser på el						
	Marginal øre/kWh			Tarif øre/kWh		
	Lav	Høj	Spids	Lav	Høj	Spids
A-tarif	16	35	60	18	37	62
B-tarif	18	37	64	20	39	66
C-tarif	20	41	70	22	43	72
Normal	20	41	70	38	38	38

Tabel 3.1 Tariffer.

Tariftypen er tilnærmelsesvis afhængig af kundegruppen og det årlige elforbrug, og definitionen af markedet er derved en specifikation af, hvilke tariftyper og dermed tariffer der skal regnes med. Da beregningerne i princippet foretages pr. markedssegment, volder det ingen problemer, hvis DSM-programmet omfatter et marked, hvori der indgår flere forskellige tariftyper. I DSM '97 er benyttet de forudsætninger for tariftyperne, der er vist i tabel 3.2.

DEFs 35	Titel	Forbrugsniveau	Op til 20 MWh	20- 100 MWh	100- 200 MWh	200- 500 MWh	500- 2000 MWh	Over 2000 MWh
100								
110	Lejligheder i flerfamiliehuse uden elvarme	N	N	B	B	B	B	B
112	Lejligheder i flerfamiliehuse med elvarme	N	N	B	B	B	B	B
119	Lejligheder i flerfamiliehuse, fællesforbrug	N	C	B	B	B	B	B
121	Parcel, rækkehuse m.m. uden elvarme	N	N	B	B	B	B	B
122	Parcel, rækkehuse m.m. med elvarme	N	N	B	B	B	B	B
123	Parcel, rækkehuse m.m. med varmepumpe	N	N	B	B	B	B	B
130	Fritidshuse	N	N	B	B	B	B	B
200								
211	Landbrug uden elvarme	N	C	B	B	B	B	B
212	Landbrug uden elvarme	N	C	B	B	B	B	B
215	Vandingsanlæg	N	C	B	B	B	B	B
220	Gartnerier	N	C	B	B	B	B	B
300								
310	Nærings- og nydelsesmiddelindustri	N	C	B	B	B	B	A
320	Tekstil-, beklædnings- og læderindustri	N	C	B	B	B	B	A
330	Træindustri	N	C	B	B	B	B	A
340	Papir og grafisk industri	N	C	B	B	B	B	A
350	Kemisk industri	N	C	B	B	B	B	A
360	Sten-, ler- og glasindustri	N	C	B	B	B	B	A
370	Jern- og metalværker samt støberier	N	C	B	B	B	B	A
380	Jern- og metalindustri	N	C	B	B	B	B	A
390	Møbelindustri, legetøj, guld og sølv	N	C	B	B	B	B	A
400								
410	Bygge- og anlægsvirksomhed i alt	N	C	B	B	B	B	A
421	Detailhandel	N	C	B	B	B	B	A
422	Engroshandel og køle/frysehuse	N	C	B	B	B	B	A
431	Restaurations- og hotelvirksomhed	N	C	B	B	B	B	A
432	Bank og forsikring samt forretningsservice	N	C	B	B	B	B	A
433	Kulturelle aktiviteter og husholdningsserv.	N	C	B	B	B	B	A
441	El-, gas-, varme- og vandforsyning	N	C	B	B	B	B	A
442	Kloak og renovation samt rensningsanlæg	N	C	B	B	B	B	A
443	Undervisning og forskning	N	C	B	B	B	B	A
444	Sundheds- og veterinærvæsen	N	C	B	B	B	B	A
445	Sociale institutioner samt foreninger	N	C	B	B	B	B	A
446	Postvæsen og telekommunikation	N	C	B	B	B	B	A
447	Offentlig administration	N	C	B	B	B	B	A
450	Gade- og vejbelysning	N	C	B	B	B	B	A
460	Elektriske baner	N	C	B	B	B	B	A

Tabel 3.2 Tariffer fordelt på brancher og forbrugsniveauer.

Afgifterne er gengivet i tabel 3.3. Det skal bemærkes, at SO₂-afgiften fortsætter på forbrugssiden, selv om den sandsynligvis flyttes til produktionssiden. Men flytningen har ingen konsekvenser i forhold til beregningerne, og afgiften er derfor bibeholdt på forbrugssiden.

Elafgifter							
År	Afgifter i øre/kWh						
	Let CO ₂ -afgift	Tung CO ₂ -afgift	CO ₂ -afgift til opvarmning, erhverv	Privat CO ₂ -afgift	SO ₂ -afgift	Privat elafgift	Elvarmereduktion
1996	5	0,5	10	10	0,9	36	3,5
1997	6	1,0	10	10	0,9	40	3,5
1998	7	1,5	10	10	0,9	46	6,5
1999	8	2,0	10	10	1,3	46	6,5
2000	9	2,5	10	10	1,3	46	6,5
>2000	9	2,5	10	10	1,3	46	6,5

Tabel 3.3 Elafgifter.

Hvem der betaler hvilke elafgifter fastsættes automatisk efter samme princip som tariffyperne. Det beskrives i afsnit 3.4, hvilke kriterier det gøres efter.

3.3 Priser og afgifter på øvrige forbrugstyper

De medregnede øvrige ressourcer, som indgår i IRP-beregningerne, behandles i forhold til el relativt simpelt. El er overordnet stadig det primære i DSM-planlægningen, men specielt for rådgivningssager har besparelser på andre forbrugstyper en ikke uvæsentlig andel. I den efterfølgende tabel er vist, hvilke priser der er regnet med i værdisættelsen af besparelser eller merforbrug.

Marginalomkostningerne for ressourcerne, undtagen vand, er hentet fra "Danmarks Energifremtider". Afgifterne er oplyst af Energistyrelsen, og tariffjerne er taget som dagspris, fremskrevet i forhold til marginalpriserne.

Priser og afgifter på ressourcetyperne i SaveX						
År	Afgift	Tarif	Marginal	Afgift	Tarif	Marginal
	Diesel og gasolie (kr./m ³)			Natur- og bygas (kr./1.000 m ³)		
1996	2.290	2.300	1.533	230	3.520	702
1997	2.390	2.642	1.641	230	3.886	775
1998	2.390	2.632	1.755	230	4.277	853
1999	2.390	2.717	1.811	230	4.506	898
2000	2.390	2.803	1.868	230	4.741	945
2001	2.390	2.888	1.926	230	4.980	993
2002	2.390	2.974	1.983	230	5.222	1.041
2003	2.390	3.060	2.040	230	5.471	1.090
2004	2.390	3.136	2.091	230	5.721	1.140
2005	2.390	3.209	2.139	230	5.978	1.191
2006	2.390	3.209	2.139	230	5.978	1.191
	Fuelolie (kr./m ³)			Fjernvarme (kr./MWh)		
1996	1.980	1.103	735	300	200	150
1997	1.980	1.205	803	300	200	150
1998	1.980	1.312	875	300	200	150
1999	1.980	1.372	915	300	200	150
2000	1.980	1.434	956	300	200	150
2001	1.980	1.495	997	300	200	150
2002	1.980	1.557	1.038	300	200	150
2003	1.980	1.618	1.079	300	200	150
2004	1.980	1.695	1.130	300	200	150
2005	1.980	1.767	1.178	300	200	150
2006	1.980	1.767	1.178	300	200	150
	Benzin (kr./m ³)			Vand (kr./m ³)		
1996	2.290	2.614	1.307	3,75	1	0,5
1997	2.390	2.794	1.397	5	1	0,5
1998	2.390	2.982	1.491	6,25	1	0,5
1999	2.390	3.073	1.536	6,25	1	0,5
2000	2.390	3.164	1.582	6,25	1	0,5
2001	2.390	3.256	1.628	6,25	1	0,5
2002	2.390	3.348	1.674	6,25	1	0,5
2003	2.390	3.439	1.719	6,25	1	0,5
2004	2.390	3.520	1.760	6,25	1	0,5
2005	2.390	3.598	1.799	6,25	1	0,5
2006	2.390	3.598	1.799	6,25	1	0,5
	Kul (kr./ton)					
1996	1.012	551	276			
1997	1.102	593	297			
1998	1.192	636	318			
1999	1.282	653	327			
2000	1.282	670	335			
2001	1.282	678	339			
2002	1.282	686	343			
2003	1.282	694	347			
2004	1.282	701	351			
2005	1.282	709	355			
2006	1.282	709	355			

Tabel 3.4 Priser og afgifter på ressourcetyper.

Som det er tilfældet med elafgifterne, vil afgifter af de øvrige forbrug afhænge en del af kundegruppen og anvendelsen. Afgifternes størrelse er derfor et udgangspunkt, der justeres, alt efter hvilke kundegrupper der indgår i målgruppen for DSM-programmet. Hvilke afgifter, de enkelte kundegrupper forudsættes at betale, præsenteres i afsnit 3.4.

3.4 Afgifter fordelt på kundegrupperne

Hvilke forbrugsafgifter, der betales, er afhængig af, hvilken forbruger der er tale om, og til hvilket formål forbruget går til. I DSM-planlægningen er der benyttet en model, hvor betalingsandelen for de enkelte afgifter er fastsat som funktion af kundegruppen. I følgende tabel er det vist, hvor stor en del af de enkelte kundegrupper der betaler de enkelte afgifter.

Afgiftsandele, som de enkelte grupper betaler																
DEFs 35	Titel	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
100																
110	Lejligheder i flerfamiliehuse uden elvarme				100	100	100		100	100	100	100	100	100	100	100
112	Lejligheder i flerfamiliehuse med elvarme				100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
119	Lejligheder i flerfamiliehuse, fællesforbrug				100	100	100		100	100	100	100	100	100	100	100
121	Parcel, rækkehuse m.m. uden elvarme				100	100	100		100	100	100	100	100	100	100	100
122	Parcel, rækkehuse m.m. med elvarme				100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
123	Parcel, rækkehuse m.m. med varmepumpe				100	100	100		100	100	100	100	100	100	100	100
130	Fritidshuse				100	100	100		100	100	100	100	100	100	100	100
200																
211	Landbrug uden elvarme					100										100
212	Landbrug uden elvarme			100		100										100
215	Vandingsanlæg					100										100
220	Gartnerier	10	90			100										100
300																
310	Nærings- og nydelsesmiddelindustri	100														100
320	Tekstil-, beklædnings- og læderindustri	100														100
330	Træindustri	100														100
340	Papir og grafisk industri	95	5													100
350	Kemisk industri	40	60													100
360	Sten-, ler- og glasindustri	40	60													100
370	Jern- og metalværker samt støberier	60	40													100
380	Jern- og metalindustri	100														100
390	Møbelindustri, legetøj, guld og sølv	100														100
400																
410	Bygge- og anlægsvirksomhed, i alt	100														100
421	Detailhandel	100														100
422	Engroshandel og køle/frysehuse	100														100
431	Restaurants- og hotelvirksomhed	100														100
432	Bank og forsikring samt forretningsservice	100														100
433	Kulturelle aktiviteter og husholdningsserv.				100		100		100	100	100	100	100	100	100	100
441	El-, gas-, varme- og vandforsyning				100		100		100	100	100	100	100	100	100	100
442	Kloak og renovation samt rensningsanlæg				100		100		100	100	100	100	100	100	100	100
443	Undervisning og forskning				100		100		100	100	100	100	100	100	100	100
444	Sundheds- og veterinærvesen				100		100		100	100	100	100	100	100	100	100
445	Sociale institutioner samt foreninger				100		100		100	100	100	100	100	100	100	100
446	Postvæsen og telekommunikation				100		100		100	100	100	100	100	100	100	100
447	Offentlig administration				100		100		100	100	100	100	100	100	100	100
450	Gade- og vejbelysning				100		100		100	100	100	100	100	100	100	100
460	Elektriske baner				100		100		100	100	100	100	100	100	100	100

1. Let CO ₂ -afgift	9. Diesel- og gasolie
2. Tung CO ₂ -afgift	10. Fuelolie
3. CO ₂ -afgift til opvarmning, erhverv	11. Benzin
4. Privat CO ₂ -afgift	12. Kul
5. SO ₂ -afgift	13. Natur- og bygas
6. Privat elafgift	14. Fjernvarme
7. Elvarmereduktion	15. Vand
8. Moms	

Tabel 3.5 Afgiftsandele for de enkelte kundegrupper.

Det skal bemærkes, at data vil blive ændret i takt med, at flere erfaringer indhentes.

3.5 Emissioner

Emissionerne for energiformerne er beregnet på baggrund af oplysningerne i "Danmarks Energifremtider" fra Energistyrelsen, på nær SO₂- og NO_x-emissionerne ved elproduktionen, der er opgivet af ELSAM. Emissionerne for SO₂ og NO_x vil i høj grad afhænge af både forbrænding og den efterfølgende rensning. For CO₂-udslippet ved elproduktionen gælder det, at der ses på den rene elproduktion, og at værdierne er beregnet som et gennemsnit ud fra den gældende elproduktion. Den forventede udvikling i brændselssammensætningen i Danmarks Energifremtider ligger til grund for udviklingen i CO₂-udslippet pr. produceret MWh.

Emissioner ved forskellige energiformer						
	Enhed	År	Primært energindhold MWh/enhed	CO ₂ -udslip ton/enhed	SO ₂ -udslip ton/enhed	NO _x -udslip ton/enhed
El	MWh	1996	2,5	0,724	0,0004	0,0004
		1997	2,5	0,701	0,0004	0,0004
		1998	2,5	0,690	0,0004	0,0004
		1999	2,5	0,688	0,0004	0,0004
		2000	2,5	0,675	0,0004	0,0004
		2001	2,5	0,673	0,0004	0,0004
		2002	2,5	0,672	0,0004	0,0004
		2003	2,5	0,670	0,0004	0,0004
		2004	2,5	0,665	0,0004	0,0004
		2005	2,5	0,666	0,0004	0,0004
		2006	2,5	0,664	0,0004	0,0004
		Øvrige	2,5	0,664	0,0004	0,0004
Diesel- og gasolie	m ³	Alle	11,87	3,160	0,00401	0,01281
Fuelolie	m ³	Alle	11,23	3,151	0,02000	0,00970
Benzin	m ³	Alle	9,74	2,593	0,00329	0,01051
Kul	ton	Alle	7,01	2,394	0,01008	0,01008
Natur- og bygas	1.000 m ³	Alle	10,84	2,219	0,00001	0,00936
Fjernvarme	MWh	1996	1,25	0,460	0,00108	0,00214
		1997	1,25	0,461	0,00108	0,00226
		1998	1,25	0,462	0,00105	0,00226
		1999	1,25	0,398	0,00095	0,00199
		2000	1,25	0,399	0,00093	0,00200
		2001	1,25	0,401	0,00091	0,00200
		2002	1,25	0,402	0,00088	0,00201
		2003	1,25	0,402	0,00086	0,00200
		2004	1,25	0,404	0,00084	0,00202
		2005	1,25	0,404	0,00081	0,00201
		Øvrige	1,25	0,404	0,00081	0,00201
Vand	m ³	Alle	0,001	0	0	0

Tabel 3.6 Emissioner ved forskellige energiformer.

3.6 Forbrugsstatistikker

Forbrugsstatistikkerne ligger til grund for markedsdefinitionerne i de enkelte DSM-programmer og omfatter elsalgsstatistikker, elsalgsprognoser og fordelingen på elanvendelser for de enkelte kundesegmenter.

4. Design af DSM-programmer

Dette kapitel beskriver kort, hvordan et DSM-program designes, hvilke overvejelser der bør ligge til grund for DSM-programmet, og der gives eksempler på, hvordan de nødvendige forudsætninger kan tilvejebringes eller vurderes. Retningslinierne er de samme, som benyttes i elselkabernes DSM-beregningsværktøj SaveX, men kapitlet behandler den proces, der ligger før indtastningen i SaveX.

4.1 Om DSM-designprocessen

Et DSM-program er i princippet en handlingsplan med budget for en aktivitet, der har til formål at styre forbrugssiden. Det skal vurderes, hvilke omkostninger der forventes inden for en given aktivitet, og det skal vurderes, hvilke indtægter der forventes som følge af aktiviteten; i dette tilfælde primært indtægter i form af forbrugsbesparelser.

Ved design af et DSM-program er der med hensyn til indtægterne kun meget begrænsede erfaringer at trække på. Egentlige tilbundsgående opfølgninger, som kan ses som en slags regnskaber for en DSM-aktivitet, er kun udført i mindre omfang. De følgende afsnit giver et bud på, hvordan designfasen kan gøres systematisk, og hvilke redskaber der kan benyttes til at gøre de nødvendige forudsætninger.

4.2 Generelle overvejelser, teknologi og enhed

Ved design af DSM-programmet er det vigtigt præcist at definere, hvilken teknologi der søges indført, og i særdeleshed hvilken enhed den pågældende teknologi skal sættes i forhold til. Marked, besparelser, programomkostninger, indtrængninger og kundens investeringer skal fastsættes i forhold til den samme enhed, da beregninger ellers ikke giver nogen mening. Dette kan virke banalt, men oftest vil brugbare data til et DSM-program være udtrykt i forskellige enheder, og dette har ført til fejl i form af DSM-programmer, hvor omkostninger f.eks. ikke har været defineret i forhold til den samme enhed som indtrængninger og besparelser.

Eksempel (fiktivt)

Til et DSM-program med undervisning af en skoleklasse i forbrugsvaner er omkostningerne ca. 5.000 kr., og hver elev foranlediger gennemsnitligt et merforbrug på ca. 1.000 kWh årligt i deres hjem. Enheden er i det ene tilfælde skoleklassen og i det andet tilfælde eleven. For få samme nævner antages det, at antal elever pr. klasse er gennemsnitligt 25, hvilket gør det muligt at omskrive omkostningerne til 200 kr. pr. elev.

I ovennævnte eksempel blev "pr. elev" gjort til den gældende enhed, men skoleklassen eller noget tredje kunne lige så godt været brugt. Det primære er at finde den enhed, der er den mest hensigtsmæssige til at beskrive alle aspekterne i DSM-programmet.

4.3 Marked

Markedet skal udtrykkes i forhold til den enhed, der er valgt i beskrivelsen af DSM-programmet. Er enheden en bestemt kundegruppe, vil markedet f.eks. være udtrykt i antallet af kunder inden for denne. Er enheden køleskabe, vil markedet være det samlede antal køleskabe i området. Oplysninger om antal enheder vil ofte kunne frembringes gennem brancheorganisationer eller lign.

Eksempel (fiktivt)

Genstanden for en kampagne er almindelige glødelamper, der søges udskiftet med lavenergipærer. Antallet af glødelamper kendes ikke, men for hver boligkunde er der 2 glødelamper, der lyser mere end 5 timer pr. dag, hvilket er defineret som markedet for det pågældende program. Dette giver for et område med 10.000 boligkunder et estimeret marked på 20.000 glødelamper.

Når markedet estimeres som i det nævnte eksempel, vil det være hensigtsmæssigt at beregne forbruget i det definerede marked og sammenholde dette med f.eks. det samlede forbrug hos de pågældende boligkunder og dermed vurdere, om der er rimelighed i forholdet.

4.4 Teknologi

Ordet "teknologi" skal ses bredt og dækker både tekniske løsninger og adfærdsmæssige løsninger eller en kombination, hvilket oftest vil være tilfældet ved f.eks. rådgivning af enkeltkunder. Teknologi dækker en specifikation af "hvad erstatter hvad"; det vil sige både en specifikation af den teknologi, der søges indført (DSM-teknologien), og den teknologi,

den skal erstatte (Basisteknologien). Der skal vurderes to aspekter vedrørende teknologi, forbrug og omkostninger.

Forbrug

Forbruget vil, hvor enheden er af teknisk karakter, være relativt nemt at fastsætte ud fra de tekniske specifikationer, men ved mere "bløde" enheder, som den tidligere nævnte skoleelev, er det sværere at fastsætte et forbrug. Elevens forbrug kan eksempelvis vurderes ved at se det gennemsnitlige elforbrug hos familier i forhold til antallet af børn i familien. Det vigtige er at finde den bedste gangbare måde at estimere forbruget pr. enhed på.

Fastsættelse af forbruget for DSM-teknologien er samtidig en fastsættelse af, hvor store besparelser der opnås pr. enhed, og hvor lang en levetid disse besparelser har. Dette er specielt vanskeligt at vurdere ved teknologier, der bygger på en adfærd. Her findes ikke rigtig nogen guide for, hvordan det vurderes, men generelt kan det siges, at i jo højere grad en teknologi bygger på adfærd, jo kortere levetid skal der regnes med. Herefter må der findes et rimeligt forhold mellem indtrængninger og besparelser.

Omkostninger

Omkostningerne ved teknologien vil normalt ikke være vanskelige at estimere. Ved rene adfærds-kampagner vil de målt i kroner og øre være 0, men rent komfortmæssigt kan der være omkostninger, som bør overvejes ved vurderingen af, i hvor høj en grad teknologien indføres; det vil sige DSM-indtrængningen. Ved rådgivningskampagner, der oftest kombinerer adfærd og teknik og har kunden som enhed, må der vurderes et gennemsnitligt investeringsbeløb for de kunder, der modtager rådgivningen.

4.5 Programomkostninger

Ved fastsættelse af programomkostninger skal der skelnes mellem to typer omkostninger, de succesafhængige og de ikke succesafhængige. Omkostninger, der er uafhængige af, hvor mange der indfører DSM-teknologien, er ikke succesafhængige; det vil sige de er uafhængige af DSM-indtrængningen. Det vil f.eks. være udarbejdelse af diverse materialer, styregrupper og lignende. Det kan også være trykning af skrifter, der dog vil være afhængig af markedets størrelse, men ikke af indtrængningen.

De succesafhængige omkostninger vil altid afhænge af indtrængningen og må derfor nødvendigvis udtrykkes pr. enhed. Ved rådgivning vil det blandt andet være det gennemsnitlige tidsforbrug hos de enkelte kunder. Igen er det vigtigt med en kritisk vurdering af den benyttede enhed. Er det den samme "gennemsnitskunde", der har ligget til grund for vurderingen af både besparelser, kundens omkostninger og selskabets omkostninger?

En metode til at vurdere, om de definerede omkostninger er realistiske, er ved beregning af DSM-programmet at studere det beregnede omkostningsforløb og sammenholde dette med selskabets budgetter. Der skal naturligvis være en realistisk sammenhæng.

4.6 Vurdering af indtrængning

Ved vurdering af DSM-indtrængningen vil der, for alt andet end rådgivning af enkeltkunder, sjældent være nogen fakta at læne sig op ad. DSM-indtrængningen omfatter to emner.

Naturlig indtrængning

Den naturlige indtrængning dækker det, der også omtales som "free-riders". For den naturlige indtrængning gælder det, at defineres der omkostninger til indtrængningen, vil dette også gælde den naturlige indtrængning, men DSM-programmet krediteres ikke besparelser opnået ved den naturlige indtrængning. Den naturlige indtrængning vil specielt være interessant ved DSM-programmer, hvor der er indgår tilskudsordninger.

Den naturlige indtrængning kan vurderes gennem den nuværende indtrængning af en DSM-teknologi og derefter fremskrive denne indtrængning. Det kan f.eks. være det nuværende salg af Sparepærer eller Spareskabe. Igen kan brancheorganisationer være nøglen til brugbare oplysninger.

Programrelateret indtrængning

At bestemme den programrelaterede indtrængning er den primære budgettering af forventede indtægter i form af besparelser, idet den programrelaterede indtrængning udelukkende skyldes DSM-programmet. Ved rådgivningssager vil det oftest være antallet af besøgte kunder, og derfor vil der være et erfaringsmæssigt grundlag for at vurdere indtrængningen.

Ved de tekniske kampagner er kundens tilbagebetalingstid en væsentlig faktor og vil være det bedste grundlag for en vurdering. Dog må komforten ikke udelades.

Ved rene adfærdsprogrammer må indtrængningen vurderes ud fra en slags cost/benefit-analyse, hvor kundens mulige indtægter holdes op mod, hvor meget der skal ydes for at opnå disse indtægter.

Bilag 3

Udførelse og arbejdsforløb

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

---

1. Udførelse og arbejdsforløb

Distributionsselskaberne har udarbejdet selskabsspecifikke DSM-planer for årene 1998-2005. Arbejdet er koordineret gennem ELFOR, der har nedsat en ressourcegruppe, som har givet selskaberne råd og vejledning i forbindelse med udarbejdelsen af deres DSM-planer.

Afrapporteringen fra distributionsselskaberne er sket til ELFOR, der har sammenskrevet DSM-planerne. Den samlede IRP-planlægning er ELSAMs ansvar.

Opgavebrevene lægger op til en koordinering mellem produktion og distribution og til en ens afrapporteringsform, herunder programforudsætninger. Samtlige distributionsselskaber i Danmark har således benyttet SaveX til beregningerne af besparelser, forbrug af ressourcer osv.

Samtlige distributionsselskaber i Jylland/Fyn-området gav tilsagn om koordinering af opgaven gennem ELFOR. Nærværende afrapportering er således det samlede jysk/fynske bidrag til DSM-plan '97.

DSM-planarbejdet - arbejdsforløb

DSM-ressourcegruppen har påtaget sig analysemæssige og koordineringsmæssige opgaver og har stået for den regionale dialog med hensyn til brugen af SaveX og udarbejdelsen af DSM-programmer/-planer. Erfaringer fra én region er gennem ressourcegruppen videregivet til de øvrige regioner.

Formålet med etableringen af DSM-ressourcegruppen har været at få en tættere dialog med de enkelte selskaber omkring vanskelighederne med udarbejdelse af DSM-planerne. Det kan ikke forventes ved introduktion af en ny planlægningsmetode og et nyt regneværktøj, der på afgørende måde involverer distributionsselskaberne, at de enkelte selskaber med det samme kan implementere et sådant system.

DSM-ressourcegruppen har med udgangspunkt i DSM-planarbejdet for 1995 anvendt følgende arbejdsforløb i forenklet form:

1. Udarbejdelse af fælles øst-/vest-beregningsværktøj og metode.
2. Udmelding om etablering af gruppen og tidsplanen for arbejdet med DSM/IRP.
3. Kurser i SaveX for DSM-ressourcegruppen.
4. Indkaldelse til regionale møder.
5. Kurser for distributionsselskaber i brugen af SaveX.
6. Selskabsspecifik udarbejdelse af DSM-programmer og -planer. Nogle selskaber valgte at udarbejde DSM-planer sammen.

7. Der har løbende været tilbudt regionale orienteringsmøder for at orientere distributionsselskaberne om tiltag, erfaringer, problemer eller andet af interesse, som ressourcegruppen eller andre distributionsselskaber måtte have erfaringer med.
8. Desuden har der fra gruppens side løbende været udsendt referater fra gruppens møder samt øvrige notater af oplysende/vejledende karakter til samtlige selskabers DSM-ansvarlige.
9. De indsendte DSM-planer er blevet bearbejdet og sammenskrevet hos ELFOR.
10. Sjællandssamarbejdet og ELFOR har samarbejdet om udarbejdelsen af DSM-programmer for de fælles kampagneaktiviteter.
11. Den totale sammenregning af elbesparelserne for Jylland/Fynområdet afleveres til ELSAM, så de kan indgå i IRP.
12. Udkast til DSM-rapporten sendes til godkendelse i Chefudvalget og Bestyrelsen, hvorefter den sendes til ELSAM, Energistyrelsen og samtlige selskaber.